

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยนำเสนอตามลำดับดังต่อไปนี้

1. การจัดทำคู่มือ
2. การพัฒนาคู่มือและการเขียนคู่มือ
3. ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ
4. เทคนิคการอ่านภาษาอังกฤษ
5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีความพึงพอใจ
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การจัดทำคู่มือ

ความหมายของคู่มือ

คู่มือ (Handbook) ให้ความหมายโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2549 : 16) คือ วิธีปฏิบัติงาน/วิธีการทำงาน (Work Instruction) เป็นเอกสารที่มีรายละเอียดวิธีการทำงานเฉพาะหรือแต่ละขั้นตอนของกระบวนการเป็นข้อมูลเฉพาะ มีคำแนะนำในการทำงานและรวมทั้งวิธีที่องค์กรใช้ในการปฏิบัติงานโดยละเอียด และความหมายของคู่มือการปฏิบัติงาน หมายถึง เอกสารที่แต่ละหน่วยงานสร้างขึ้นมาเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของหน่วยงานนั้นและใช้เป็นคู่มือสำหรับศึกษาการปฏิบัติงานของบุคลากรในหน่วยงานอื่นทั้งยังสามารถปรับปรุงให้สอดคล้องกับระเบียบ วิธีและเทคโนโลยี ที่เปลี่ยนไปในอนาคตและคู่มือประกอบด้วยความหมายตามหัวข้อดังนี้ 1) เปรียบเสมือนแผนที่บอกเส้นทางการทำงานที่มีจุดเริ่มต้น และสิ้นสุดของกระบวนการ 2) เป็นเอกสารที่ใช้ประกอบการปฏิบัติงานใดงานหนึ่งที่กำหนดไว้ในมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง มีคำอธิบายการปฏิบัติงาน ซึ่งมีเนื้อหาสาระที่สมบูรณ์ และมีรายละเอียด ครอบคลุมเนื้อหาในแต่ละเรื่อง ในแต่ละงาน โดยจัดทำเป็นรูปเล่ม 3) สามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงาน 4) เป็นเอกสารในเชิงคุณภาพ ซึ่งรวบรวมกฎหมาย พระราชบัญญัติ ระเบียบ ข้อบังคับ หลักการปฏิบัติในหน้าที่ความรับผิดชอบ พร้อมทั้งแนวทางในการดำเนินงาน รวมทั้งแนวทางการแก้ไขปัญหาข้อเสนอแนะ 5) ระบุถึงขั้นตอน และรายละเอียดของกระบวนการต่าง ๆ ขององค์กร และวิธีควบคุมกระบวนการนั้น และ 6) มักจัดทำขึ้นสำหรับลักษณะงานที่ซับซ้อนมีหลายขั้นตอน และเกี่ยวข้องกับคนหลายคน

พิมพ์ไธ ถือธรรม (2550 : 58) ศึกษาความหมายของคู่มือสรุปได้ว่า คู่มือ หมายถึง หนังสือ ตำรา เอกสาร ที่มีเนื้อหาสาระ การแนะนำทางสำหรับผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจ แนวทางการใช้ และ ข้อปฏิบัติและเพื่อส่งเสริม ประกอบการเรียน การจัดกิจกรรมให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

บุศรินทร์ ทับแบน (2552 : 46) ศึกษาความหมายของคู่มือสรุปได้ว่า คู่มือ หมายถึง หนังสือ หรือตำราที่เขียนเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่งมีเนื้อหาสาระรายละเอียด ชัดเจนที่สามารถทำความเข้าใจและง่ายต่อการปฏิบัติตามให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดโดยเน้นการ ให้คำอธิบายเนื้อหาเพื่อให้ได้ความรู้และคำตอบอย่างรวดเร็วด้วยตนเอง

พัชรพร สันติวิจิตรกุล (2553 : 35) ศึกษาความหมายของคู่มือสรุปได้ว่า คู่มือ หมายถึง หนังสือ ตำรา หรือเอกสาร ที่เขียนขึ้นเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ใช้อคู่มือได้ศึกษาทำความเข้าใจเรื่องที่จะทำ และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

จากแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่าคู่มือเป็นแบบฝึกพัฒนาทักษะการปฏิบัติงาน เป็นหนังสือหรือ เป็นเอกสารที่มีรายละเอียดข้อมูลเฉพาะ มีวิธีการทำงานหรือขั้นตอนของกระบวนการที่เขียนขึ้นเพื่อ เป็นแนวทางสำหรับศึกษาการปฏิบัติงานของบุคลากรหรือบุคคลทั่วไป มีคำแนะนำในการทำงานและ รวมทั้งวิธีที่องค์กรใช้ในการปฏิบัติงานโดยละเอียด เพื่อให้ผู้ใช้คู่มือได้ศึกษาเข้าใจและง่ายต่อการปฏิบัติ และสามารถดำเนินการในเรื่องนั้นด้วยตนเองได้ถูกต้อง สามารถปรับปรุงให้สอดคล้องกับระเบียบ วิธี และเทคโนโลยี ที่เปลี่ยนไปในอนาคต

ขั้นตอนการพัฒนาคู่มือ

ความหมายของขั้นตอนการพัฒนาคู่มือ หมายถึง การจัดทำคู่มือที่สร้างขึ้นตามความจำเป็น ของผู้ใช้ เป็นแหล่งของความรู้ เป็นตัวช่วยให้มีความเข้าใจมากขึ้นและสามารถที่จะนำไปปฏิบัติได้ถูกต้อง มากขึ้น จะต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญช่วยให้คำแนะนำแก้ไข ตามขั้นตอนพัฒนา 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย การวางแผนร่างคู่มือที่มีจุดมุ่งหมายต้องการให้ผู้ใช้อคู่มือเป็นอย่างไร การเตรียมข้อมูลในการพัฒนา หัวข้อใหญ่ หัวข้อย่อย จัดลำดับหัวข้อ การวางแผนใส่ในแต่ละหัวข้อ และการทดสอบคู่มือในด้านเนื้อหา รูปแบบ และผลกระทบ ข้อควรคำนึงในการเขียนขั้นตอนการพัฒนาคู่มือที่ได้ออกแบบให้เป็นรูปเล่ม จริงขึ้นมานั้นจะเลือกใช้วิธีการโดยย่อมากขึ้นอยู่กับงบประมาณคุณภาพที่ต้องการทรัพยากรอื่น ๆ ที่ใช้ในการผลิตวิธีการในการผลิตเนื้อหาและหัวข้อเรื่อง การจัดทำภาพประกอบ การจัดวางรูปแบบเนื้อหา งานด้านกราฟิก การทำแม่พิมพ์ต้นแบบและการพิมพ์ออกมาเป็นรูปเล่มเพราะสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เกี่ยวข้องกับ กระบวนการในขั้นตอนการพัฒนาคู่มือ

บุศรินทร์ ทับแบน (2552 : 53) ศึกษาเอกสารการสอนชุดวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสิ่งพิมพ์ ได้กล่าวว่าสิ่งพิมพ์ทั่วไปมีกระบวนการผลิตดังต่อไปนี้ ขั้นตอนที่ 1 การเขียนต้นฉบับที่ดีผู้เขียนจะต้อง มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องเขียนเป็นอย่างดี กำหนดแนวทางการเขียนอย่างมีหลักเกณฑ์โดยการวางแผนเรื่อง

อย่างเป็นระบบเลือกใช้วิธีการเขียนหรือภาษาให้เหมาะกับเนื้อหาสาระที่ต้องการนำเสนอซึ่งจะต้องมีการวิเคราะห์เรื่องราวที่จะนำมาเขียนให้ครบถ้วนสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายที่กำหนด สิ่งที่จะต้องพิจารณาในการวิเคราะห์เรื่อง ได้แก่ (1) พิจารณาขอบเขตของเนื้อหาสาระเพื่อกำหนดขอบเขตและประเด็นต่าง ๆ และพยายามกำหนดเนื้อหาในขอบเขตจำกัด (2) พิจารณาวัตถุประสงค์เพื่อจะได้กำหนดรูปแบบภาษาวิธีการเขียนและเนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการ (3) ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเบื้องต้นก่อนที่จะเขียนโครงร่างได้ผู้เขียนมีความจำเป็นต้องมีความรู้ ความคิดเกี่ยวกับเรื่องที่จะเขียนเสียก่อนดังนั้นผู้เขียนจึงจำเป็นต้องหาข้อมูลให้มากที่สุด (4) การจัดระเบียบความรู้ และความคิดในขั้นนี้ผู้เขียนจะต้องนำความรู้และความคิดที่ได้รวบรวมไว้มานำมาแจกแจงเป็นหมวดหมู่โดยกำหนดประเด็นเป็นหัวข้อใหญ่ ๆ ตามประเด็นหลักของเรื่องก่อน (5) เขียนโครงเรื่อง อาจเขียนได้ 2 แบบ คือ เขียนในรูปหัวข้อซึ่งเป็นการนำเอาประเด็นมาเขียนเป็นคำหรือวลีสั้น ๆ และการเขียนในรูปประโยคซึ่งเป็นการนำเอาประเด็นมาเขียนเป็นประโยค และเป็นประโยคที่มีใจความสมบูรณ์ ขั้นตอนที่ 2 การตรวจแก้ไขต้นฉบับจะต้องยึดถือรูปแบบของสื่อเป็นหลักในการพิจารณาต้องมีการตรวจสอบเนื้อหาให้ถูกต้องตามข้อเท็จจริงเหมาะสมกับผู้อ่านสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการผลิต ลักษณะของภาษาจะต้องคงเส้นคงวาและเหมาะสมกับประเภทของสื่อ ขั้นตอนที่ 3 การเตรียมต้นฉบับ เพื่อการจัดพิมพ์จะต้องตรวจสอบจัดเตรียมต้นฉบับทั้งที่เป็นเนื้อความและเป็นภาพรวมรวมทั้งต้องกำหนดรายละเอียดในการพิมพ์ให้เรียบร้อย ขั้นตอนที่ 4 การจัดพิมพ์เป็นขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์และแต่ละขั้นตอนของการพิมพ์จะมีความต่อเนื่องสัมพันธ์กันและทุกขั้นตอนมีความสำคัญเท่ากันหมดสิ่งพิมพ์จะมีราคาแพงหรือถูกขึ้นอยู่กับทางเลือกใช้วัสดุและเทคนิคที่เหมาะสม

บุศรินทร์ ทับแบน (2552 : 56) ศึกษาขั้นตอนการพัฒนาคู่มือซึ่งประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ

1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเป็นการสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหา 2) การพัฒนาคู่มือเป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพปัญหา มาสรุปและกำหนดเป็นโครงสร้างคู่มือ หาคุณภาพคู่มือโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Congruence) จากผู้เชี่ยวชาญนำไปแก้ไขปรับปรุงคู่มือ และหาประสิทธิภาพคู่มือโดยการทดลองเป็นรายบุคคล (Individual Tryout) นำผลไปแก้ไขปรับปรุงคู่มือ และ 3) การประเมินความเหมาะสมของคู่มือและแก้ไขปรับปรุงคู่มือ

จากแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่าขั้นตอนการพัฒนาคู่มือเพื่อเป็นตัวช่วยให้มีความเข้าใจมากขึ้น และสามารถที่จะนำไปปฏิบัติได้ถูกต้องเกี่ยวข้องกับกระบวนการในการผลิตข้อมูลเริ่มต้นที่หัวข้อเรื่อง การวิเคราะห์เนื้อหาหลักของเนื้อหา การใช้การกำหนดรูปแบบของคู่มือวัตถุประสงค์ ขอบข่าย ความคิดรวบยอด และการวางแผนร่างคู่มือ ศึกษารายละเอียดของเอกสารที่เกี่ยวข้องจัดทำรายละเอียดในแต่ละขั้นตอน นำคู่มือไปทดสอบปรับปรุงเผยแพร่ ใช้งานจริงประเมิน ปรับปรุงเนื้อหาให้มีความเป็นปัจจุบัน และแหล่งข้อมูลที่ใช้อ้างอิงต่าง ๆ

แนวทางการจัดทำคู่มือ/การผลิตคู่มือ

คู่มือเป็นสื่อการเรียนรู้ประเภทหนึ่งที่จะผลิตขึ้นใช้ให้มีประสิทธิภาพต่อการให้ความรู้และความเข้าใจ ก่อนจะนำคู่มือไปใช้จริงจะต้องมีการปรับปรุงวิธีการใช้ขั้นตอนการปฏิบัติควรมีการพัฒนาให้ได้มาตรฐาน

พิศุจน์ มีไปล์ (2549 : 1 - 130) ศึกษาการเขียนคู่มือการจัดการเรียนการสอนโดยวิธีสตอรี่ไลน์ สำหรับครูผู้สอนในโรงเรียนอำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี เป็นการเสนอแนะแนวทางวิธีการบูรณาการหลักสูตร และวิธีการบูรณาการ การเรียนการสอนเข้าด้วยกันโดยครูผู้สอนได้เรียนรู้กระบวนการและฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง แล้วสามารถนำไปเป็นทางเลือกทางหนึ่งในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับคู่มือที่ดีได้นำเสนอรายละเอียดต่าง ๆ ไว้ตามลำดับ สะดวกแก่การทำความเข้าใจมีตัวอย่างประกอบให้การศึกษาหลายอย่าง มีแผนภาพประกอบการอธิบาย มีการทดลองนำไปปฏิบัติซึ่งช่วยให้เกิดทักษะและความเข้าใจอย่างยั่งยืน

จากแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่าแนวทางการจัดทำคู่มือซึ่งบอกถึงสิทธิประโยชน์สำหรับใครและผู้ใช้ที่ชัดเจนวิธีการในการผลิตเนื้อหาและหัวข้อเรื่องวัตถุประสงค์ ข้อควรปฏิบัติที่เข้าใจง่าย เป็นตัวช่วยที่มีความชัดเจนถูกต้องมีรายละเอียดครอบคลุมประเด็นทั้งหมด แสดงภาพ แผนภูมิ แผนผัง ระบุขั้นตอนที่ชัดเจนของการปฏิบัติตามได้ทุกขั้นตอนเสริมความสะดวก รวดเร็ว เพิ่มความสามารถการนำไปใช้ และการประสานงานด้านต่าง ๆ เป็นแนวทางการปฏิบัติจริงได้

ลักษณะของคู่มือ

การนำเสนอคู่มือ ควรมีการพัฒนาคู่มือให้เหมาะสมกับผู้ที่จะใช้ จำเป็นต้องคำนึงถึงลักษณะของคู่มือเป็นสำคัญว่าสร้างความสนใจหรืออำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้หรือไม่ มีรูปแบบที่ชัดเจนอ่านง่าย ดังนั้นส่วนประกอบของคู่มือจึงต้องนำเสนอตามลักษณะของคู่มือที่ดีซึ่งมีผลงานการวิจัยของนักวิชาการได้ให้ความหมายดังนี้

พิมพ์ไโล ถือธรรม (2550 : 63) ศึกษาลักษณะของคู่มือที่ดีนั้นต้องมีความเหมาะสมกับผู้ศึกษาค้นคว้า มีความทันสมัยให้ความรู้ที่ถูกต้องชัดเจนเข้าใจง่าย สามารถสร้างความรู้ความเข้าใจปฏิบัติตามแนวทางหรือขั้นตอน วิธีการได้อย่างเหมาะสม รูปเล่มมีความสวยงามทนทานต่อการนำไปใช้

จากแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่าลักษณะของคู่มือ จะต้องมีความเหมาะสม แนวการเขียนเนื้อหาวิชาที่แปลกและใหม่ของกิจกรรม เน้นย้ำการปฏิบัติได้จริง มีจุดมุ่งหมายที่ต่อเนื่อง คำตอบที่ได้มีมีโนทัศน์เกี่ยวกับการศึกษาคู่มือให้ความกระจ่างเด่นชัด สามารถดำเนินตามแนวทางที่มุ่งไปสู่เป้าหมายในแต่ละขั้นตอนได้ เป็นการปฏิบัติและได้ผล ซึ่งผู้ใช้สามารถนำไปดัดแปลงและยืดหยุ่นได้

ความสำคัญของคู่มือ

แบบฝึกพัฒนาทักษะการปฏิบัติงาน หรือคู่มือการปฏิบัติงานที่ดีสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ และ เสถียร คามิศักดิ์ (2553 : 4) ได้ให้ความหมายว่า ความสำคัญของคู่มือที่ดี ดังนี้ 1) เพื่อให้การปฏิบัติงานในปัจจุบันเป็นมาตรฐานเดียวกัน 2) ผู้ปฏิบัติงานทราบและเข้าใจว่า

ควรทำอะไรก่อนและหลัง 3) ผู้ปฏิบัติงานทราบว่าควรปฏิบัติอย่างไร เมื่อใด กับใคร 4) เพื่อให้การปฏิบัติงานสอดคล้องกับนโยบาย วิสัยทัศน์ ภารกิจ และเป้าหมายขององค์กร 5) เพื่อให้ผู้บริหารติดตามผลงานได้ทุกขั้นตอน 6) เป็นเครื่องมือในการฝึกอบรม 7) ใช้เป็นเอกสารอ้างอิงในการทำงาน 8) ใช้เป็นสื่อในการประสานงาน 9) ใ้งานที่มีคุณภาพตามกำหนด 10) ผู้ปฏิบัติงานไม่เกิดความสับสน 11) แต่ละหน่วยงานรู้งานซึ่งกันและกัน 12) บุคลากร หรือเจ้าหน้าที่สามารถทำงานแทนกันได้ 13) สามารถเริ่มปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว เมื่อมีการโยกย้ายตำแหน่งงาน และ 14) ลดขั้นตอนการทำงานที่ซับซ้อน

จากแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่าความสำคัญของคู่มือเป็นคู่มือที่มีมาตรฐานเดียวมีเนื้อหาสาระที่ถูกต้องช่วยการตรวจสอบความเข้าใจในการอ่านหรือการปฏิบัติตามใช้เป็นเอกสารอ้างอิงในการทำงานมีแนวเทคนิคเพิ่มความสะดวกเพื่อช่วยให้ผู้ใช้คู่มือปฏิบัติตามได้จริงและอ่านเข้าใจได้ทุกขั้นตอน ผู้ปฏิบัติงานไม่เกิดความสับสน สามารถทำงานแทนกันได้

วัตถุประสงค์ของคู่มือ

เรื่องชัย จรุงศิริวัฒน์ (2553 : 14) ศึกษาเกี่ยวกับเทคนิคการเขียนคู่มือการปฏิบัติงาน มีวัตถุประสงค์ของการจัดทำคู่มือ ไว้ดังนี้ 1) เพื่อให้การปฏิบัติงานในปัจจุบันเป็นระบบและมีมาตรฐานเดียวกัน ได้ผลลัพธ์ที่เหมือนกันและคงที่ 2) ผู้ปฏิบัติงาน ผู้ให้บริการทราบ และเข้าใจว่าควรทำอะไร ก่อนและหลังเพราะจะแสดงถึงลำดับขั้นตอนการทำงานที่ชัดเจน (Flow of Steps) 3) ผู้ปฏิบัติงาน ผู้ให้บริการทราบว่าควรปฏิบัติอย่างไร เมื่อใด กับใคร เพราะจะระบุรายละเอียดอย่างครบถ้วน 4) เพื่อให้การปฏิบัติงานสอดคล้องกับนโยบาย วิสัยทัศน์ ภารกิจ และเป้าหมายขององค์กร เพราะถ้าผ่านการพิจารณา ทบทวน และอนุมัติแล้ว และมีการแสดงวัตถุประสงค์ในการจัดทำอย่างชัดเจน 5) เพื่อให้ผู้บริหารติดตามงานได้ทุกขั้นตอน เพราะมีการแจกจ่ายไปยังผู้เกี่ยวข้องทุกคนและจัดเก็บไว้อ้างอิง 6) เป็นเครื่องมือในการฝึกอบรม เพราะช่วยสร้างความเข้าใจที่ชัดเจน และระบุรายละเอียดได้ครบถ้วน เพราะในบางกระบวนการอาจจะมีพนักงานมากหรือเข้าใหม่อยู่ตลอดเวลา จึงป้องกันการทำงานที่ไม่เหมือนกัน 7) ใช้เป็นสื่อในการประสานงาน เพราะมีการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือหน่วยงาน เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงหรือปัญหาเกิดขึ้นสามารถใช้การประชุม หรือประสานงานร่วมกัน 8) ใช้เป็นเอกสารอ้างอิงในการทำงาน 9) ใ้งานที่มีคุณภาพตามที่กำหนด 10) ผู้ปฏิบัติงานไม่เกิดความสับสน 11) แต่ละหน่วยงานรู้งานซึ่งกันและกัน 12) บุคลากรหรือเจ้าหน้าที่สามารถทำงานแทนกันได้ 13) สามารถเริ่มปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง และรวดเร็วเมื่อมีการโยกย้ายตำแหน่ง 14) ลดขั้นตอนการทำงานที่ซับซ้อน 15) ลดข้อผิดพลาดจากการทำงานที่ไม่เป็นระบบ 16) ช่วยเสริมสร้างความมั่นใจในการทำงาน 17) ช่วยให้เกิดความสม่ำเสมอในการปฏิบัติงาน 18) ช่วยลดความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นในการทำงาน 19) ช่วยลดการตอบคำถาม 20) ช่วยให้การทำงานเป็นมืออาชีพ และ 21) ช่วยในการออกแบบระบบงานใหม่ และปรับปรุงงาน

จากแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่าวัตถุประสงค์ของคู่มือที่ดีเพื่อให้เป็นระบบการทำงานของมืออาชีพ และมีมาตรฐานเดียวกัน มี Flow of Steps การทำงานที่ชัดเจนได้ผลลัพธ์ที่เหมือนกันและคงที่ ว่าควรทำอะไรก่อนและหลัง ควรปฏิบัติอย่างไร เมื่อใด กับใคร เพราะผ่านการพิจารณา ทบทวน และ อนุมัติ ให้มีการแสดงวัตถุประสงค์ในการจัดทำอย่างชัดเจน สอดคล้องกับนโยบาย วิสัยทัศน์ ภารกิจ และเป้าหมายขององค์กร ใช้เป็นสื่อในการประสานงาน ที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือ หน่วยงาน เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงหรือปัญหาเกิดขึ้นสามารถใช้ในการประชุม หรือประสานงานร่วมกัน และช่วยลดความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นในการทำงาน

ประเภทของคู่มือ

มีนักวิชาการหลายท่านได้ศึกษาประเภทของคู่มือไว้และกำหนดนิยามแนะนำประเภท ของคู่มือไว้แตกต่างกัน ซึ่งได้แบ่งเป็น 3 ประเภทคือ 1) คู่มือเกี่ยวกับการเรียนการสอนตามหลักสูตร 2) คู่มือการจัดกิจกรรมการสอนทั่วไป และ 3) คู่มือโดยตรง กระบวนการสำคัญที่จะช่วยพัฒนาการ จัดทำคู่มือในปัจจุบันให้เกิดความเหมาะสม และนำไปพัฒนาต่อยอดได้ความหมายตามประเภท ของคู่มือ มีผู้ศึกษาอ้างไว้ดังนี้

พิมพ์ไล ถือธรรม (2550 : 60) ศึกษาประเภทของคู่มือแบ่งได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ ด้วยกัน คือ 1) คู่มือเกี่ยวกับการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่เสนอแนวทางหรือเทคนิคการสอนการใช้สื่อ ที่มี ความสัมพันธ์กับรายวิชาใดรายวิชาหนึ่ง หรือระดับชั้นเรียนต่าง ๆ ตามที่หลักสูตรกำหนดและ 2) คู่มือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทั่วไปที่เสนอแนะแนวทาง หรือเทคนิคการจัดกิจกรรมหนึ่ง เพื่อ สนับสนุนและส่งเสริมให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรที่กำหนดเป้าหมายไว้ ซึ่งไม่ได้เกี่ยวข้อง สัมพันธ์กับเนื้อหาหรือคำอธิบายรายวิชา ซึ่งผู้ศึกษาเห็นว่าคู่มือการจัดกิจกรรมเป็นคู่มือที่มีความ เหมาะสมในการจัดทำอย่างยิ่ง

พัชรพร สันติวิจิตรกุล (2553 : 35) ศึกษาประเภทของคู่มือสรุปได้ว่า ประเภทของคู่มือ แบ่ง ประเภทได้ตามวัตถุประสงค์และความต้องการของผู้จัดทำ เพื่อให้ผู้ใช้คู่มือมีความสะดวกและสามารถ ปฏิบัติงานได้บรรลุวัตถุประสงค์และความต้องการของผู้จัดทำเพื่อให้ผู้ใช้คู่มือมีความสะดวกและ สามารถปฏิบัติงานได้บรรลุวัตถุประสงค์ภายใต้มาตรฐานที่ใกล้เคียงกัน

เสถียร คามิศักดิ์ (2553 : 5) ศึกษาการแบ่งระดับของคู่มือในการปฏิบัติงาน หรือคู่มือ การเรียนการสอนที่ดี ไว้ 3 ระดับ ดังนี้ 1) Manual Book เป็นคู่มือการปฏิบัติงานที่นำเอา กฎ ระเบียบ พระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา ข้อบังคับ ประกาศ หนังสือเวียน มติ หนังสือตอบข้อหารือที่เกี่ยวข้อง มารวบรวมไว้เป็นหมวดหมู่และทำเป็นรูปเล่ม 2) Cook Book เป็นคู่มือการปฏิบัติงานที่เหมือนกัน ระดับ Manual Book แต่ต้องเพิ่มขั้นตอน วิธีการปฏิบัติงาน 3) Tip Book เป็นคู่มือการปฏิบัติงาน ที่เหมือนกับระดับ Manual Book และ Cook Book แต่ต้องเพิ่มเทคนิค ประสบการณ์ในสาขาวิชาชีพ และหรือนำเทคโนโลยีมาใช้ และหรือประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน

จากแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่าประเภทของคู่มือซึ่งเป็นหนังสือที่ให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการทำให้สิ่งหนึ่งแก่ผู้อ่าน โดยหวังให้ผู้อ่านหรือผู้ใช้สามารถดำเนินการในเรื่องอย่างถูกต้อง ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ 1) คู่มือพัฒนาการเรียนการสอนทั้ง 8 กลุ่มสาระ ตามหลักสูตรพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปัจจุบันพ.ศ. 2553 และ 2) คู่มือพัฒนาทักษะการเรียนการสอนที่ไม่ใช่ทั้ง 8 กลุ่มสาระ ตามหลักสูตรพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

องค์ประกอบและระดับของคู่มือ

ในการจัดทำคู่มือนั้นมีส่วนประกอบสำคัญ ๆ ที่สามารถนำไปอธิบายถึงองค์ประกอบของคู่มือได้ว่า ใคร? (Who) ต้องทำอะไร? (What) ทำที่ไหน? (Where) ทำเมื่อไร? (When) และทำไม? (Why) รวมถึงระดับของคู่มือในการปฏิบัติงาน หรือคู่มือการเรียนการสอนที่ดี ซึ่งมีนักวิชาการด้านการจัดทำคู่มือ ได้อธิบายเกี่ยวกับองค์ประกอบของคู่มือไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2552 : 33) ได้เขียนถึงองค์ประกอบของการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน 8 ส่วน ดังนี้ 1) วัตถุประสงค์ (Objectives) เป็นการชี้แจงให้ผู้อ่านทราบถึงวัตถุประสงค์ในการจัดทำเอกสารเรื่องนี้ขึ้นมา 2) ขอบเขต (Scope) เป็นการชี้แจงให้ผู้อ่านทราบถึงขอบเขตของกระบวนการในคู่มือว่าครอบคลุมตั้งแต่ขั้นตอนใด? ถึงขั้นตอนใด? หน่วยงานใด? กับใคร? ที่ใด? และเมื่อใด? 3) คำจำกัดความ (Definition) เป็นการชี้แจงให้ผู้อ่านทราบถึงคำศัพท์เฉพาะ ซึ่งอาจเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ หรือคำย่อ ที่กล่าวถึงภายใต้ระเบียบปฏิบัตินั้น ๆ เพื่อให้เป็นที่เข้าใจตรงกัน 4) ความรับผิดชอบ (Responsibilities) เป็นการชี้แจงให้ผู้อ่านทราบว่าใครบ้างที่เกี่ยวข้องกับระเบียบปฏิบัตินั้น ๆ โดยมักจะเรียงจากผู้มีอำนาจหรือตำแหน่งสูงสุดลงมา 5) ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Procedure) เป็นการอธิบายขั้นตอนการทำงานอย่างละเอียด ว่าใคร? ทำอะไร? ที่ไหน? เมื่อใด? โดยสามารถจัดทำได้ในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ การใช้ข้อความอธิบาย หรือการใช้ตารางอธิบาย หรือการใช้แผนภูมิหรือการใช้ Flow Chart 6) เอกสารอ้างอิง (Reference Document) เป็นการชี้แจงให้ผู้อ่านทราบถึงเอกสารอื่นใดที่ต้องใช้ประกอบคู่กันหรืออ้างอิงถึงกัน เพื่อให้การปฏิบัติงานนั้น ๆ สมบูรณ์ ได้แก่ ระเบียบปฏิบัติเรื่องอื่น พระราชบัญญัติ กฎหมาย กฎระเบียบ หรือวิธีการทำงาน เป็นต้น 7) แบบฟอร์มที่ใช้ (Form) เป็นการชี้แจงให้ผู้อ่านทราบถึงแบบฟอร์มต่าง ๆ ที่ต้องใช้ในการบันทึกข้อมูลเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของกระบวนการนั้น ๆ แบบฟอร์มที่ใช้ระบุรายชื่อแบบฟอร์ม ที่ใช้ติดตามผลการดำเนินการ ตามคู่มือที่แสดงให้ทราบถึงแบบฟอร์มต่าง ๆ สำหรับการบันทึกข้อมูลของผู้ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานของกระบวนการนั้น ๆ โดยขอให้แสดงตัวอย่างแบบฟอร์มไว้ในภาคผนวก และ 8) เอกสารบันทึก (Record) เป็นการชี้แจงให้ผู้อ่านทราบว่าบันทึกใดบ้างที่ต้องจัดเก็บเพื่อเป็นข้อมูลหรือหลักฐานการปฏิบัติงานนั้น ๆ พร้อมทั้งระบุถึงผู้รับผิดชอบในการจัดเก็บที่ ระยะเวลา และวิธีการจัดเก็บ

พิมพ์ไผ่ ถือธรรม (2550 : 61) ศึกษาองค์ประกอบของคู่มือที่ดีนั้นต้องประกอบด้วย คำชี้แจงการใช้คู่มือ มีเนื้อหาสาระและคำอธิบายวิธีการหรือแนวทางการปฏิบัติการ การเตรียมการเกี่ยวกับ

วัสดุ สื่อ อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เข้าใจง่าย ควรมีคำแนะนำเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไข ปัญหา การป้องกันที่อาจเกิดขึ้นกับผู้อ่าน หรือผู้นำคู่มือไปปฏิบัติได้ถูกต้อง ตลอดจนควรมีคำแนะนำ แหล่งความรู้อ้างอิงที่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ศึกษาค้นคว้า

บุศรินทร์ ทับแบน (2552 : 51 - 52) ศึกษาสังเคราะห์ถึงองค์ประกอบของคู่มือไว้ 3 ส่วน คือ 1) บทนำ ประกอบด้วย แนวคิดหลัก ขอบข่าย วัตถุประสงค์ของคู่มือและประโยชน์ของคู่มือ 2) คำชี้แจงการใช้คู่มือ ประกอบด้วย ขอบข่ายเนื้อหาและจุดมุ่งหมายของคู่มือ และ 3) เนื้อหา จะเป็นการเรียนรู้ที่ต้องการให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่ายสามารถประยุกต์ใช้ในลักษณะต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์

พัชรพร สันติวิจิตรกุล (2553 : 36) ศึกษาองค์ประกอบของคู่มือ สรุปได้ว่า ในการจัดทำ คู่มือจะต้องประกอบด้วย องค์ประกอบที่สำคัญ คือ วิธีการใช้คู่มือหรือคำแนะนำในการใช้คู่มือ เนื้อหา สาระ คำชี้แจงเกี่ยวกับการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ การจัดกิจกรรม แหล่งข้อมูลอ้างอิงเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้คู่มือให้สามารถดำเนินงานได้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ และแบบฝึกหัด หรือแบบฝึกปฏิบัติเพื่อช่วยให้การฝึกฝน เพื่อประโยชน์ในการช่วยให้การปฏิบัติงานประสบความสำเร็จ บรรลุตามเป้าหมาย ทั้งยังช่วยให้การประหยัดทรัพยากร ประหยัดเวลา และบุคลากร ตลอดจนผลงาน มีคุณภาพตามเป้าหมาย

จากแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่าองค์ประกอบของคู่มือประกอบด้วย คำชี้แจงการใช้คู่มือ เนื้อหา ที่จะสอน การเตรียมการสอน กระบวนการ วิธีการ และกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล ความรู้เสริมปัญญาและการแก้ไขปัญหา จุดอ่อน ซึ่งจะช่วยให้รู้ว่าการดำเนินการในเรื่องนั้น ๆ ช่วยให้ ประโยชน์ต่อผู้อ่าน และศึกษาทำความเข้าใจ

ประโยชน์ของคู่มือ

คู่มือที่ดีและเป็นประโยชน์สามารถปฏิบัติตามได้อย่างดี ควรเป็นคู่มือที่ผู้นำไปใช้แล้ว ใช้ได้ อย่างถูกต้องตามความต้องการของผู้ใช้ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2552 : 28) ได้อธิบายเกี่ยวกับประโยชน์ของการจัดทำคู่มือที่ดีไว้ดังนี้ 1) ช่วยลดการตอบคำถาม บ่อยครั้งที่คู่มือ ช่วยตอบคำถามที่เกิดขึ้นในการทำงานเช่น “งานนี้ใช้แบบคำร้องอะไร” หรือ “เอกสารที่ต้องการ เช่นสำเนาที่ชุด” 2) ช่วยลดเวลาในการสอนงาน ในสำนักงานหรือหน่วยงานมักจะมีข้าราชการการย้ายเข้า ย้ายออกเสนอ และจะต้องมีการสอนงานใหม่เกิดขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานของสำนักงาน ดังนั้นคู่มือการปฏิบัติงานจะช่วยประหยัดเวลาในการสอนงานได้มาก 3) ช่วยเสริมสร้างความมั่นใจ ในการทำงานปัญหาในลักษณะที่ว่าผู้ปฏิบัติงานไม่แน่ใจในขั้นตอนการทำงาน หรือไม่มั่นใจว่าทำ ๆ ไปแล้วถูกระเบียบหรือเปล่า การมีคู่มือช่วยลดปัญหาเหล่านี้และทำให้สามารถทำงานด้วยความมั่นใจ ยิ่งขึ้น 4) ช่วยให้เกิดความสม่ำเสมอในการทำงาน หลายครั้งที่ไม่สามารถชี้วัดว่าใครทำงานมีประสิทธิภาพ มากกว่าใคร สามารถใช้คู่มือเป็นบรรทัดฐานในการเปรียบเทียบ และปรับให้การทำงานมีรูปแบบและ มาตรฐานเดียวกันได้ 5) ช่วยลดความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นในการทำงาน คำถามที่ว่า “หน้าที่ใคร”

“ใครรับผิดชอบ” “หัวหน้าไม่อยู่ใครเซ็นแทน” คำถามในเชิงปัญหาแบบนี้จะหมดไปถ้ามีคู่มือการปฏิบัติงานที่ระบุไว้ให้ชัดเจน 6) ทำให้การปฏิบัติงานเป็นอย่างมีอาชีพเมื่อมีบุคคลภายนอกมาเยี่ยมชมดูงาน หรือมีผู้มาตรวจประเมิน การมีคู่มือการปฏิบัติงานจะแสดงให้เห็นถึงความเป็นมืออาชีพในการปฏิบัติงาน และช่วยให้สามารถอธิบายกระบวนการงานได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ 7) ช่วยในการปรับปรุงงานและออกแบบกระบวนการงานใหม่การลดขั้นตอนและระยะเวลาอาจเป็นสิ่งที่ต้องปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง การมีคู่มือจะช่วยเป็นฐานทำให้สามารถปรับปรุงงาน หรือออกแบบระบบงานใหม่ได้ง่ายขึ้น

เรื่องชัย จรุงศิริวัฒน์ (2553 : 14) ศึกษาเทคนิคการเขียนคู่มือการปฏิบัติงานและประโยชน์ของคู่มือ ว่านอกจากคู่มือจะเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงานแล้วยังช่วยในการปฏิบัติงานยังสามารถนำไปใช้งานสำหรับเรื่องอื่น ๆ ได้ดังนี้ 1) ใช้ฝึกอบรมข้าราชการใหม่ 2) ใช้รวบรวมประเด็นที่ไม่ใช้กรณีปกติ 3) ใช้ในการปรับปรุงงาน 4) ใช้ในการออกแบบกระบวนการงานใหม่ และ 5) ใช้เป็นฐานในการประกาศเวลามาตรฐานในการให้บริการ

พัชรพร สันติวิจิตรกุล (2553 : 36) ศึกษาการจัดทำคู่มือจะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบและประโยชน์ของคู่มือคือ วิธีการใช้คู่มือหรือคำแนะนำในการใช้คู่มือเนื้อหาสาระคำชี้แจงเกี่ยวกับการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ การจัดกิจกรรมแหล่งข้อมูลอ้างอิง เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้คู่มือให้สามารถดำเนินงานได้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและแบบฝึกหัดหรือแบบฝึกปฏิบัติเพื่อช่วยในการฝึกฝน เพื่อประโยชน์ในการช่วยให้การปฏิบัติงานประสบความสำเร็จบรรลุตามเป้าหมาย ทั้งยังช่วยในการประหยัดทรัพยากร ประหยัดเวลา และบุคลากรตลอดจนผลงานมีคุณภาพตามเป้าหมาย

จากแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่าประโยชน์ของคู่มือที่ดีช่วยลดเวลาในการตอบคำถามเกิดความสม่ำเสมอในการทำงาน ลดขั้นตอนและประหยัดเวลาการสอนงานสร้างความมั่นใจยิ่งขึ้นในการทำงาน จัดปัญหาความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้น และใช้เป็นตัวชี้วัดที่เป็นบรรทัดฐานเดียวกัน และมีประสิทธิภาพการทำงานที่เป็นไปอย่างต่อเนื่องรวมถึงการออกแบบกระบวนการงานใหม่ ๆ ที่สามารถนำไปใช้งานสำหรับงานด้านอื่น ๆ ซึ่งช่วยในการปฏิบัติงานสร้างโอกาสในการเติมโตขยายกิจการ และสามารถปฏิบัติงานอย่างมืออาชีพ

การพัฒนาคู่มือและการเขียนคู่มือ

การพัฒนาคู่มือ

ผลงานการวิจัยการจัดทำคู่มือของ บุศรินทร์ ทับแบน (2552 : 46) ศึกษาความหมายและการจัดทำคู่มือว่า หนังสือหรือตำราที่เขียนเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่ง มีเนื้อหาสาระรายละเอียดชัดเจนที่สามารถทำความเข้าใจและง่ายต่อการปฏิบัติตามให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดโดยเน้นการให้คำอธิบายเนื้อหาเพื่อให้ได้ความรู้และคำตอบอย่างรวดเร็วด้วยตนเอง

กระบวนการขั้นตอนในการพัฒนาคู่มือ จากเอกสารการสอนชุดความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสิ่งพิมพ์ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2528 : 436 - 493) ได้กล่าวว่าสิ่งพิมพ์ทั่วไปมีกระบวนการผลิต ดังนี้

1. การเขียนต้นฉบับ ซึ่งการเขียนต้นฉบับที่ดี ผู้เขียนจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่เขียนเป็นอย่างดี กำหนดแนวทางการเขียนอย่างมีหลักเกณฑ์ โดยการวางโครงเรื่องอย่างเป็นระบบและเลือกใช้วิธีการเขียนหรือภาษาให้เหมาะสมกับเนื้อหาสาระที่ต้องการนำเสนอ ซึ่งจะต้องมีการวิเคราะห์เรื่องราว ที่จะนำมาเขียนให้ครบถ้วนสมบูรณ์ ตามวัตถุประสงค์ หรือจะมุ่งหมายที่กำหนด สิ่งที่จะต้องพิจารณาในการวิเคราะห์เรื่อง ได้แก่

1.1 พิจารณาของเขตของเนื้อหาสาระ เพื่อกำหนดขอบเขตและประเด็นต่าง ๆ และพยายามกำหนดเนื้อหาให้อยู่ในขอบเขตจำกัด

1.2 พิจารณาวัตถุประสงค์ เพื่อจะได้กำหนดรูปแบบภาษา วิธีการเขียนและเนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

1.3 ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเบื้องต้นก่อนที่จะเขียนโครงร่างได้ ผู้เขียนมีความจำเป็น ต้องมีความรู้ ความคิดเกี่ยวกับเรื่องที่จะเขียนเสียก่อน ดังนั้นผู้เขียนจึงจำเป็นต้องหาข้อมูลให้มากที่สุด

1.4 การจัดระเบียบความรู้และความคิด ในขั้นนี้ผู้เขียนจะต้องนำความรู้ ความคิด ที่ได้รวบรวมไว้มาจำแนกแยกแยะเป็นหมวดหมู่ โดยกำหนดประเด็นเป็นหัวข้อใหญ่ ๆ ตามประเด็นหลักของเรื่องก่อน

1.5 เขียนโครงเรื่อง การเขียนโครงเรื่องอาจเขียนได้ 2 แบบ คือ เขียนในรูปหัวข้อ ซึ่งเป็นการนำเอาประเด็นมาเขียนเป็นคำหรือวลีสั้น ๆ และการเขียนในรูปประโยค ซึ่งเป็นการนำเอาประเด็นมาเขียนเป็นประโยค ที่มีใจความสมบูรณ์

2. การตรวจแก้ไขต้นฉบับ จะต้องยึดถือรูปแบบของสื่อเป็นหลัก ในการพิจารณาต้องมีการตรวจสอบเนื้อหาให้ถูกต้องตามข้อเท็จจริง เหมาะสมกับผู้อ่านสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการผลิต ลักษณะของภาษาจะต้องคงเส้นคงวาและเหมาะสมกับประเภทของสื่อ

3. การเตรียมต้นฉบับเพื่อการจัดพิมพ์ จะต้องตรวจสอบจัดเตรียมต้นฉบับ ทั้งที่เป็นเนื้อความและเป็นภาพรวมทั้งต้องกำหนดรายละเอียดในการพิมพ์ให้เรียบร้อย

4. การจัดพิมพ์เป็นขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ และแต่ละขั้นตอนของการพิมพ์จะมีความต่อเนื่องสัมพันธ์กัน และทุกขั้นตอนมีความสำคัญเท่ากันหมด สิ่งพิมพ์จะมีราคาแพงหรือถูกขึ้นอยู่กับทางเลือกใช้วัสดุและเทคนิคที่เหมาะสม

บุศรินทร์ ทับแบน (2552 : 56) ศึกษาขั้นตอนการพัฒนาคู่มือและได้สังเคราะห์ ขั้นตอนพัฒนาคู่มือ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เป็นการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหา 2) การพัฒนาคู่มือ เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพปัญหามาสรุป และกำหนดเป็น

โครงร่างคู่มือ หากคุณภาพคู่มือโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC จากผู้เชี่ยวชาญ นำผลไปแก้ไข ปรับปรุงคู่มือและหาประสิทธิภาพคู่มือโดยการทดลอง เป็นรายบุคคล (Individual Tryout) นำผลไป แก้ไขปรับปรุงคู่มือ และ 3)การประเมินความเหมาะสมของคู่มือและแก้ไขปรับปรุงคู่มือ

กมลพรรณ แก้วแดง (2556) ศึกษาการพัฒนาคู่มือต้องมีความสมบูรณ์ทั้งทางด้านเนื้อหา ภาษาที่ใช้แล้วจัดทำเป็นโครงร่างคู่มือ เพื่อให้ครูหรือผู้ปฏิบัติงานใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน ทั้งนี้ ต้องผ่านการตรวจสอบ ให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมและเห็นด้วยจากผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ และมีการ ทดลองใช้โดยผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้คู่มือครูเกิดความน่าเชื่อถือและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

พิสนุ พองศรี (2550 : 68 - 70) ศึกษาขั้นตอนการสร้างและพัฒนานวัตกรรม ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 กำหนดสิ่งที่จะพัฒนาการศึกษาสภาพปัญหา วิเคราะห์รายละเอียด และสาเหตุของปัญหาที่ต้องการ แก้ไขหรือพัฒนาแล้ว ก็ตั้งเป้าหมายในการแก้ไขหรือพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน นั่นคือ กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดในตัวผู้เรียน อาจจะทั้งห้อง กลุ่มย่อย หรือรายบุคคล เช่น พัฒนาศักยภาพด้านต่าง ๆ ความสามารถด้านกระบวนการแก้ปัญหาความสามารถด้านทักษะกระบวนการ เป็นต้น ขั้นตอนที่ 2 กำหนดนวัตกรรม เมื่อกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ไว้ชัดเจนแล้วครูต้องศึกษาค้นคว้าตามหลักวิชาการ แนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจุดประสงค์ในการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียน นำมาผสมผสานกับความรู้ ความคิดและประสบการณ์ของตนกำหนดเป็นกรอบแนวคิดของกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย สื่อการสอนหรือวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ เทคนิค วิธีการ กระบวนการ ฯลฯ ที่คิดว่าเหมาะสมที่สุดที่ใช้แก้ปัญหาหรือพัฒนาผู้เรียนให้ได้ตามต้องการ ขั้นตอนที่ 3 สร้างและพัฒนาเมื่อตัดสินใจได้ว่าจะเลือกจัดทำนวัตกรรมชนิดใด ควรศึกษาวิธีการจัดทำนวัตกรรมนั้น ๆ อย่างละเอียดขั้นตอนที่ 4 ทดลองใช้ เพื่อให้แน่ใจว่านวัตกรรมที่สร้างหรือพัฒนาขึ้น เป็นนวัตกรรมที่มีประสิทธิภาพ สามารถใช้แก้ปัญหาหรือพัฒนาผู้เรียนได้ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้จริง ถ้าทำได้ครูอาจทำการทดลองใช้นวัตกรรมเหล่านั้นกับนักเรียนกลุ่มเล็ก ๆ ก่อนเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ก่อนไปใช้จริง นอกจากนี้นวัตกรรมบางประเภท เช่นบทเรียนสำเร็จรูปและชุดการสอนจะมีรูปแบบของการทดลองใช้ก่อน 1 คน เมื่อพบข้อบกพร่องก็ปรับปรุงแก้ไข หลังจากนั้นให้ทดลองกับผู้เรียนกลุ่มหนึ่งประมาณ 9 - 10 คน ซึ่งประกอบด้วยผู้เรียนอ่อน ปานกลาง และเก่ง แล้วตรวจสอบคุณภาพด้วยการหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ เช่น กำหนดเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 หรือหาประสิทธิภาพของนวัตกรรม เป็นต้น หลังจากนั้นอาจปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่งก่อนที่จะนำไปใช้กับผู้เรียนกลุ่มใหญ่ในสภาพการณ์จริงขั้นตอนที่ 5 ใช้ในสถานการณ์จริงเมื่อครูดำเนินการสร้าง ทดลองใช้นวัตกรรม และปรับปรุงแก้ไขจนมั่นใจในคุณภาพของนวัตกรรมแล้วก็นำไปใช้จริง ซึ่งอาจเป็นการนำไปใช้ตามแผนการสอนก็ได้ ขึ้นกับความประสงค์ของครู และสถานการณ์จริงของการจัดการเรียนการสอนที่เกิดขึ้น และขั้นตอนที่ 6 ประเมินผลการใช้ เมื่อสิ้นสุดกระบวนการใช้นวัตกรรมแล้ว ครูต้องเก็บรวบรวมข้อมูลที่แสดงถึงผลการใช้นวัตกรรมด้วยเทคนิควิธีต่าง ๆ ซึ่งจะแสดงถึงคุณภาพของนวัตกรรม

และถ้าผลการใช้นวัตกรรมสามารถลดสภาพปัญหา หรือแก้ปัญหา หรือพัฒนาผู้เรียนได้ตามที่กำหนด จุดที่พัฒนาไว้ก็สามารถรายงานผล ขยายผล และเผยแพร่นวัตกรรมต่อไป

จากแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่าการพัฒนาคู่มือเป็นการเขียนต้นฉบับกำหนดแนวทางการเขียน อย่างมีหลักเกณฑ์โดยการวางโครงเรื่องอย่างเป็นระบบและ เลือกใช้วิธีการเขียนหรือภาษาให้เหมาะกับ เนื้อหาสาระที่ต้องการนำเสนอ ซึ่งจะต้องมีการวิเคราะห์เรื่องราว ที่จะนำมาเขียนให้ครบถ้วนสมบูรณ์ ตามวัตถุประสงค์ หรือจุดมุ่งหมายที่กำหนดการตรวจแก้ไขต้นฉบับจะต้องยึดถือรูปแบบของสื่อเป็นหลัก มีการตรวจสอบเนื้อหาให้ถูกต้องตามข้อเท็จจริง เหมาะสมกับผู้อ่าน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ของการผลิต ลักษณะของภาษาจะต้องคงเส้นคงวาและเหมาะสมกับประเภทของสื่อการจัดพิมพ์แต่ละ ขั้นตอนจะมีความต่อเนื่องสัมพันธ์กันทุกขั้นตอน

การเขียนคู่มือ

ในการเขียนหนังสือคู่มือ ต้องมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน และเป็นคู่มือที่ให้หลักการหรือความรู้ ที่จำเป็นแก่ผู้ใช้ที่เกิดประสิทธิภาพสูงสุด บุศรินทร์ ทับแบน (2552 : 52) ศึกษาความหมายของการ เขียนคู่มือ รายละเอียด สิ่งสำคัญในการเขียนคู่มือ ควรระบุให้ชัดเจนว่าคู่มือนั้นเป็นคู่มือสำหรับใคร ใครเป็นผู้ใช้ กำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจนว่าต้องการให้ผู้ใช้ได้อะไรบ้าง ควรมีส่วนนำที่จูงใจผู้ให้ว่า คู่มือนี้อาจช่วยผู้ใช้อย่างไร ผู้ใช้จะได้รับประโยชน์อะไรบ้าง ควรมีส่วนที่ให้หลักการหรือความรู้ที่จำเป็น แก่ผู้ใช้คู่มือเพื่อให้ผู้ใช้คู่มือเกิดประสิทธิภาพสูงสุด และควรมีส่วนที่ให้คำแนะนำแก่ผู้ใช้เกี่ยวกับการเตรียมตัว การเตรียมเครื่องมือ วัสดุและสิ่งจำเป็นในการดำเนินการที่คู่มือแนะนำ ดังนี้

1. ความถูกต้อง เนื้อหาสาระซึ่งสามารถช่วยให้ผู้ใช้คู่มือ ทำสิ่งนั้นได้สำเร็จ
2. ความเพียงพอ ของข้อมูล รายละเอียดความเหมาะสมของการเรียงลำดับขั้นตอน ซึ่งจะช่วยให้ผู้ใช้สามารถทำสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องรวดเร็วและประหยัด
3. ความชัดเจนด้านภาษาที่ใช้จะต้องสามารถให้ผู้ใช้เข้าใจตรงกับผู้เขียนไม่มีความหมายที่คลุมเครือและทำให้ผู้ใช้เกิดความเข้าใจผิดอาจใช้ภาษาทางด้านเทคนิคอื่นประกอบด้วย เช่น ภาพประกอบ ตารางเปรียบเทียบ
4. ความครอบคลุมเนื้อหาสาระ คำแนะนำและชี้แจงเหตุผลเกี่ยวกับสิ่งที่ควรทำและ ไม่ควรทำรวมถึงการแก้ปัญหาต่าง ๆ ซึ่งอาจมาจากประสบการณ์ ความรู้ของผู้เขียน
5. ควรมีคำถามหรือกิจกรรมให้ผู้ใช้ทำ เพื่อตรวจสอบความเข้าใจในการอ่านหรือการ ปฏิบัติตามขั้นตอนข้อเสนอแนะพร้อมแนวทางการตอบ คำเฉลย เพื่อให้ผู้ใช้สามารถตรวจสอบความ เข้าใจพร้อมคำอธิบาย
6. ควรใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการช่วยให้ผู้ใช้คู่มือได้โดยสะดวก เช่น บรรณานุกรม สถาบัน บุคคลต่าง ๆ ในการศึกษาควรให้แหล่งอ้างอิงที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อ่าน เช่น บรรณานุกรม สถาบัน บุคคลต่าง ๆ ในการศึกษาเพิ่มเติม

จากแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่าการเขียนคู่มือควรกำหนดขั้นตอนและกระบวนการในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งควรมีประเด็นการเขียนและคุณสมบัติ ที่จำเป็นต้องคำนึงถึง เป็นคู่มือสำหรับใคร ใครเป็นผู้ใช้ จะช่วยผู้ใช้อย่างไร ผู้ใช้จะได้รับประโยชน์อะไรบ้าง กำหนดคำแนะนำแก่ผู้ใช้เกี่ยวกับการเตรียมตัว การเตรียมเครื่องมือ การเตรียมวัสดุ ต้องมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน และเป็นคู่มือที่ให้หลักการหรือความรู้ที่จำเป็นแก่ผู้ใช้ที่เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ

ในการอ่านภาษาอังกฤษทักษะการอ่านเป็นทักษะที่มีความซับซ้อนแตกต่างจากทักษะอื่น ๆ นักการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญทางภาษาได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับทักษะการอ่าน อาทิเช่น

ลลนา ปฐมชัยวัฒน์ (2550 : 20) ได้กล่าวว่า ทักษะการอ่านเป็นพื้นฐานของความเข้าใจในการอ่านผู้อ่านจะเข้าใจสิ่งที่อ่านได้จำเป็นต้องรู้ว่าตนอ่านเพื่ออะไรและจะต้องใช้ทักษะใดในการอ่านจึงจะประสบความสำเร็จทักษะการอ่านยังรวมถึงความสามารถทางภาษาและการตรวจสอบความเข้าใจในระหว่างการอ่านความรู้ทางภาษาเหล่านี้เป็นตัวช่วยให้ผู้อ่านสามารถตีความสิ่งที่อ่านได้ถูกต้อง ดังนั้นหากผู้อ่านได้รับการฝึกฝนการอ่านตามทักษะต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอจะทำให้สามารถอ่านได้รวดเร็วและสามารถตีความหมายสิ่งที่ได้ถูกต้องแม่นยำ

Beare (2006 : 2) กล่าวว่าทักษะการอ่านที่สำคัญสำหรับการอ่านมี 4 ประการคือ 1) การอ่านแบบคร่าว ๆ หมายถึง การอ่านอย่างรวดเร็วเพื่อจับใจความสำคัญของเรื่อง 2) การอ่านแบบกว้าง ๆ หมายถึง การอ่านแบบกวาดสายตาเพื่อค้นหาสิ่งใดสิ่งหนึ่งจากเรื่องที่อ่านอย่างเฉพาะเจาะจง 3) การอ่านแบบกว้างขวาง หมายถึง การอ่านด้วยความพึงพอใจเพื่อการศึกษาของตนหรือเพื่อความรื่นรมย์ เป็นการอ่านที่เน้นฝึกฝนอย่างต่อเนื่องไม่รู้เบื่อ และ 4) การอ่านแบบเจาะจง หมายถึง การอ่านเรื่องสั้น ๆ เพื่อให้ได้ใจความหรือประเด็นตามที่ต้องการและรายละเอียดที่พึงประสงค์

จากแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่าทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเป็นทักษะในการรับรู้และเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ ในเชิงทำนายหรือการคาดการณ์ต่อสิ่งที่อ่านตลอดการอ่าน การอ่านที่มองหาภาพรวมจากเรื่องที่อ่านเพื่อหาสาระสำคัญที่จะค้นหาสิ่งใดหรือเรื่องใดเรื่องหนึ่งในขณะอ่านหรือการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญถึงรายละเอียดย่อย ตามลักษณะของการฝึกฝนทักษะการอ่านแบบคร่าว ๆ การอ่านแบบกว้าง ๆ การอ่านแบบกว้างขวาง และการอ่านแบบเจาะจง การฝึกใช้ทักษะการอ่านอย่างสม่ำเสมอจะทำให้สามารถอ่านได้รวดเร็วและสามารถตีความหมายสิ่งที่ได้ถูกต้องแม่นยำ

ความหมายการอ่านภาษาอังกฤษ

การอ่านเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างภาษากับความคิด หรือเป็นกระบวนการทางความคิดที่มีการสื่อสารความหมายแลกเปลี่ยนความคิดและความรู้ระหว่างผู้อ่านเป็นผู้รับสารและตีความ โดยอาศัยความรู้ด้านเสียง ทักษะด้านภาษาศาสตร์ ความรู้เกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ รอบตัว รวมทั้งประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับ

เรื่องนั้น ๆ ในการที่จะทำให้เกิดความเข้าใจในสิ่งที่อ่าน โดยผู้เขียน (หรือเป็นผู้พูด) ถ่ายทอดความคิดออกมาในรูปแบบของภาษา หากขาดความรู้ความสามารถด้านใดด้านหนึ่งแล้วอาจทำให้การตีความหมายผิดพลาดหรือห่างไกลจากความเป็นจริงไปได้

การอ่าน หมายถึง พฤติกรรมการสนทนาโต้ตอบระหว่างผู้อ่านกับผู้เขียนโดยสื่อสารผ่านข้อเขียนที่ปรากฏเป็นข้อความภาษาที่มีรูปแบบและจุดประสงค์ที่แตกต่างกันไปแทนการพูดโดยตรง ผู้อ่านต้องมีความรู้ความสามารถทางภาษาจึงจะเข้าใจข้อความที่อ่าน เพื่อใช้เป็นสมมุติฐานเบื้องต้นสำหรับการเดา และใช้เป็นแนวทางหาความรู้ ความคิดของผู้เขียน

การอ่าน หมายถึง ความสามารถที่จะแปลความคิดที่อยู่ในสัญลักษณ์ที่เขียนไว้โดยตรง ในขณะที่พบเห็นก็สามารถรู้ความหมายของคำนั้น ๆ ได้ โดยเตรียมสิ่งแวดล้อมอย่างรอบคอบ การใช้วัตถุเพื่อเรียนรู้ด้วยการสัมผัสทั้ง 5 และการฝึกปฏิบัติในกาลวิธีการสอนอ่าน

กาญจนา แก้วจรัส (2551 : 42) ศึกษาการอ่านว่าเป็นกระบวนการที่ผู้อ่านรับข้อมูลจากผู้เขียนโดยอาศัยความรู้และประสบการณ์เดิมที่มีมาใช้ในการกระบวนการคิด กระบวนการตีความสารที่ปรากฏเพื่อให้เข้าใจความหมายและอารมณ์ความรู้สึกของผู้เขียน

จิตพงษ์ กวีวรุฒิ (2557 : 2) ศึกษารายงานจากหนังสือนิตยสาร ไอ-เก็ต-อิงลิช (I Get English) คอลัมน์ Reading Gym ว่า ทักษะการอ่านเหมือนพละกำลังของร่างกายที่ต้องออกกำลังกายบ่อย ๆ จึงจะแข็งแรง ในที่นี้ Reading Gym สำหรับเราก็คือ โรงยิมที่คุณสามารถฝึกอ่านภาษาอังกฤษพร้อมเทรนเนอร์ซึ่งก็คือเกร็ดความรู้ต่าง ๆ ที่ได้เตรียมไว้สำหรับการอ่านทุกคนที่สนใจ จนทักษะการอ่านแข็งแรงนั่นเอง นอกจากความรู้ทางภาษาที่จะได้รับแล้ว การอ่านขำยังช่วยให้ได้รับความรู้รอบตัวและความบันเทิง

บุษกร มณีโชติ (2550 : 11) ได้เสนอว่าการอ่านคือกระบวนการทำความเข้าใจความหมายของตัวอักษร ข้อความที่ผู้เขียนต้องการสื่อ โดยในการทำความเข้าใจนั้นผู้อ่านต้องใช้ประสบการณ์เดิมความรู้ที่มีอยู่ประกอบเข้ากับการคิดความหมายจากบริบทเพื่อให้ได้รับทราบเจตนารมณ์ของผู้เขียน

อุบลวรรณ ประจักษ์พงษ์ (2551 : 18) ได้เสนอว่า การอ่านเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างภาษา กับความคิด ผู้อ่านเป็นผู้รับสารและตีความ โดยอาศัยความรู้ด้านเสียง ทักษะด้านภาษาศาสตร์ ความรู้เกี่ยวกับกับสิ่งต่าง ๆ รอบตัว รวมทั้งประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ ในการที่จะทำให้เกิดความเข้าใจในสิ่งที่อ่านหากขาดความรู้ความสามารถด้านใดด้านหนึ่งแล้วอาจทำให้การตีความหมายผิดพลาดหรือห่างไกลจากความเป็นจริงไปได้

ลลนา ปฐมชัยวัฒน์ (2550 : 15) ได้เสนอว่า การอ่านเป็นกระบวนการที่มีความซับซ้อนในการเรียบเรียงความหมายของสิ่งที่อ่านจะเห็นว่าการอ่านมีองค์ประกอบและปัจจัยสำคัญหลายประการ เช่น ความสามารถทางภาษาที่ช่วยให้ผู้อ่านสามารถถอดรหัสความคิดของผู้เขียนที่ถ่ายทอดเป็นตัวอักษรได้อย่างถูกต้องในขณะที่ประสบการณ์หรือความรู้เดิมของผู้อ่านจะช่วยให้การถอดรหัสนั้นรวมเร็วยิ่งขึ้น

การอ่านจึงเป็นการเชื่อมโยงกันระหว่างความสามารถทางการอ่านและความรู้เดิมเพื่อนำไปสู่ความเข้าใจ บทอ่านหรือสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ได้ตามที่ผู้เขียนถ่ายทอดไว้รวมทั้งเกิดความรู้สึกร่วมกับผู้เขียนด้วย

Cain, et al. (2005) ได้เสนอว่าความสามารถในการตีความสำนวนมีความสัมพันธ์กับระดับความเข้าใจในการอ่านโดยไม่คำนึงถึงระดับความยากของสำนวนภาษาไม่คำนึงถึงการใช้ในความเป็นจริงหรือในวรรณกรรมและไม่คำนึงถึงบริบทซึ่งเกิดร่วมกับเนื้อเรื่องอื่น ผลการศึกษาเป็นไปตามที่คาดการณ์ไว้ที่เข้าใจได้มากและเข้าใจได้น้อยมีความสามารถไม่แตกต่างกันในด้านความสามารถในการตีความสำนวนในบริบทแต่ผู้ที่มีความเข้าใจน้อยมีความสามารถที่ต่ำกว่าในการใช้บริบทเพื่อเดาความหมายสำนวนที่ยากและซับซ้อนอย่างมีนัยสำคัญ ผลการศึกษาแสดงให้เห็นแหล่งข้อมูลที่นักเรียนใช้เพื่อตีความ

Nuttall (2005 : 3) ได้กล่าวเกี่ยวกับการอ่านเป็นวิธีการสื่อสารกันระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน การอ่านจึงเปรียบเสมือนเครื่องมือที่ผู้เขียนใช้ถ่ายทอดประสบการณ์และความรู้สึกนึกคิดต่าง ๆ การอ่านเพื่อความเข้าใจความหมายที่สอดแทรกไว้ในบทอ่านเป็นสิ่งที่ยากและต้องอาศัยทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจโดยเฉพาะ

จากแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่าความหมายการอ่านภาษาอังกฤษเป็นความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการทางความคิดหรือการรับรู้ของสมองการตีความสารการสื่อสารทางสติปัญญาที่ผู้อ่านสามารถรับรู้สารจากการตีความตัวอักษร การจินตนาการการอ่านในเรื่องที่อ่านจากประสบการณ์เดิม ความรู้เดิม (Schema) ความสามารถในการคาดเดา (Expectation) รวมถึงทักษะทางภาษาศาสตร์ ซึ่งผู้อ่านจะสามารถตีความในเรื่องที่อ่านได้ และจำเป็นที่จะต้องทำความเข้าใจลักษณะบทอ่านนั้น ๆ เพื่อนำไปสู่การอ่านที่มีประสิทธิภาพให้ได้มากน้อยเท่าใดนั้น ก็ขึ้นอยู่กับความเข้าใจความหมายที่ผู้เขียนต้องการสื่อสารออกมาได้อย่างถูกต้อง

กลวิธีการอ่านภาษาอังกฤษ

ความหมายกลวิธีการอ่านที่จะประสบความสำเร็จในการอ่าน ขึ้นอยู่กับความสามารถในการประเมินโครงสร้างความรู้เดิมทางเนื้อหาและรูปแบบ (Content and Formal Schema) กลวิธีที่เหมาะสมเมื่อมีสัญญาณชี้บ่งความเข้าใจ โครงสร้างความรู้ก็จะปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน และทำให้เกิดความเข้าใจขึ้น มีผู้กล่าวไว้ ดังนี้

อมรรัตน์ นัตดาหลง (2551 : 18) ได้เสนอว่า วิธีการอ่านแต่ละวิธีมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับเหตุผลความสำคัญและความต้องการว่าผู้อ่านต้องการอ่านเพื่ออะไรถ้าการอ่านเรื่องทั่ว ๆ ไปที่ไม่ค่อยมีความสำคัญมากนักผู้อ่านสามารถเลือกใช้วิธีการอ่านแบบสำรวจ (Skimming) ถ้าผู้อ่านต้องการหาข้อมูลบางอย่างที่เฉพาะเจาะจงจากเรื่องที่อ่านผู้อ่านควรเลือกวิธีการอ่านแบบหาข้อมูลเฉพาะ (Scanning) เมื่อผู้อ่านต้องการอ่านเรื่องทั่วไปเพื่อการต่อยอดความรู้ความบันเทิงและผ่อนคลายผู้อ่านควรเลือกวิธีการอ่านแบบรอบรู้ (Extensive Reading) และเมื่อผู้อ่านต้องการอ่านข้อมูลทางด้านวิชาการผู้อ่านจำเป็นต้องเลือกวิธีการอ่านเพื่อการศึกษา (Intensive Reading)

จากแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่ากลวิธีการอ่านเป็นกระบวนการทางจิตวิเคราะห์ ความตั้งใจที่จะพยายามเข้าใจด้านโครงสร้างของข้อความ โดยใช้ความรู้และประสบการณ์เดิมในการแก้ไขปัญหา เป็นวิธีที่ใช้โดยมีจุดมุ่งหมายในการสร้างความหมายจากบทอ่าน หรือเป็นยุทธวิธีการอ่าน การคิดคาดหมาย การตีความ การสรุปอ้างอิงกระบวนการอ่าน ให้ผู้อ่านเกิดการพัฒนาด้านการอ่านที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้น และสามารถจดจำรายละเอียดต่าง ๆ บรรลุถึงจุดหมายในการอ่านได้ดีที่สุด

องค์ประกอบของการอ่านภาษาอังกฤษ

การอ่านโดยทั่วไปมีองค์ประกอบอันก่อให้เกิดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ เป็นความสามารถในการคิดและการแก้ไขปัญหา รวมถึงความสามารถด้านอื่น ๆ ด้วย ซึ่งจำเป็นต่อการอ่านเพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจ เช่น การมีความรู้คำศัพท์อย่างพอเพียง การใช้ทักษะแปลความการถอดรหัสภาษาออกมาได้และเกิดความหมายด้วยการใช้ตัวชี้แนะบริบท (Context Clues) กรณีผู้อ่านเป็นบุคคลผู้มีความสามารถทำความเข้าใจข้อความของหน่วยความหมายนั้น ๆ และกลุ่มคำที่ประกอบกันแล้วมีความหมายเป็นหน่วย อาจมีความยาวเท่าใดนั้นสามารถยืดหยุ่นได้ตามความหมายที่ควรจะเป็นและความสามารถในการกวาดสายตาขณะกำลังอ่านข้อความผู้อ่านซึ่งมีความสามารถมากหรือเป็นบุคคลที่เก่งจะให้ความสนใจกับข้อความที่เกี่ยวข้องกับจุดมุ่งหมายตามบริบทนั้น ๆ ในการอ่านแต่ละครั้ง และมีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับองค์ประกอบของการอ่านไว้ ดังนี้

ลลนา ปฐมชัยวัฒน์ (2550 : 18) ได้เสนอว่า ผู้อ่านจะประสบความสำเร็จในทางการอ่านจะต้องมีพื้นฐานความรู้ทางภาษาด้านความรู้เรื่องของตัวภาษาเสียงของคำคำศัพท์และโครงสร้างของไวยากรณ์ทางภาษามีประสบการณ์เดิมหรือพื้นฐานความรู้และความคิดของผู้อ่านเพื่อการสรุปตีความหรือวิเคราะห์บทอ่านได้

ปริญญพร สินหนู (2550 : 13) ได้เสนอว่า องค์ประกอบของการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพต้องอาศัยกลวิธีเช่นการสรุปการทำความเข้าใจการคาดเดาความหมายความรู้คำศัพท์และไวยากรณ์เพื่อสร้างความเข้าใจในการอ่าน

จากแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่าองค์ประกอบของการอ่านบุคคลจะต้องมีองค์ประกอบของความรู้เดิม (ความจำถาวร) เป็นพื้นฐานในการอ่านแต่ละครั้ง การอ่านเพื่อให้เกิดความเข้าใจจะต้องมีการพัฒนาด้านคำศัพท์ และความสามารถในการตีความหมายบทอ่านออกมาเป็นแนวความคิด (Concept) ผู้อ่านจะต้องใช้ความรู้เดิม (ประสบการณ์เดิมของคำศัพท์) ที่สั่งสมไว้มารประกอบคำเชื่อมโยงกับคำหรือกลุ่มคำ ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของความหมาย ดังนั้นกระบวนการที่จำเป็น และช่วยให้เป็นบุคคลที่เก่งจะต้องให้ความสนใจกับข้อความที่เกี่ยวข้องกับจุดมุ่งหมายตามบริบทนั้น ๆ

ระดับความเข้าใจในการอ่าน

การอ่านเป็นความเข้าใจที่ผู้อ่านสามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินข้อมูลจากบทอ่าน อมรรรัตน์ นิตดาหลง (2551 : 21) ได้เสนอว่า ระดับความเข้าใจในการอ่านจะแตกต่างกันไปตามแนวคิดของนักวิชาการและนักการศึกษาแต่ละท่านทักษะต่าง ๆ ในการอ่านมีความสัมพันธ์

ต่อเนื่องกันมีความสำคัญต่อความเข้าใจในการอ่านของผู้อ่านความเข้าใจระดับแปลความหรือตีความ ซึ่งผู้เขียนต้องการสื่อความหมาย มีนักวิชาการ และบทความสำคัญระดับความเข้าใจในการอ่าน ออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่

1. ระดับทักษะกลไก (Mechanical Skill) เป็นความเข้าใจเนื้อหาตรงตามตัวอักษร สามารถจำแนกสัญลักษณ์ภาษาต่างประเทศออกจากภาษาของผู้อ่านสามารถบอกความเหมือนและความแตกต่างของตัวสะกดได้รู้ความสัมพันธ์ระหว่างเสียงและสัญลักษณ์ทางภาษาและรู้ความหมายของคำศัพท์

2. ระดับความรู้ความจำ (Knowledge Skill) เป็นทักษะที่ผู้เรียนเข้าใจความหมายของคำ วลี ประโยคที่อ่าน สามารถบอกได้ว่าคำหรือข้อความใดสอดคล้องกับรูปภาพที่เห็นการอ่านในระดับนี้มักเป็นการอ่านที่ละเอียด

3. ระดับถ่ายโอน (Transfer Skill) เป็นทักษะที่ผู้เรียนสามารถเข้าใจข้อความที่มีคำศัพท์และโครงสร้างทางไวยากรณ์ที่เรียนมาแล้วรู้ความหมายของคำศัพท์ที่ไม่เคยชินอาศัยบริบทเป็นเครื่องชี้แนะในการเดาความหมายสามารถถ่ายทอดความหมายเดิมโดยใช้รูปประโยคที่แตกต่างออกไปเข้าใจตัวชี้แนะทางไวยากรณ์เรียบเรียงความคิดโดยการจัดประเภท การสังเขป การย่อความ การสังเคราะห์ความ

4. ระดับสื่อสาร (Communicative Skill) เป็นระดับของความเข้าใจที่ผู้เรียนสามารถเข้าใจข้อความที่มีคำศัพท์และโครงสร้างใหม่ ๆ หรือคำที่มีรากศัพท์เดียวกับคำที่นักเรียนเคยอ่านมาแล้วได้เข้าใจจับใจความสำคัญของเรื่องได้สรุปเหตุและผลที่ปรากฏในเนื้อความเรียงลำดับเหตุการณ์การเปรียบเทียบทำนายเหตุการณ์ตีความภาษาแบบอุปมาอุปไมยได้

5. ระดับวิเคราะห์วิจารณ์ (Critical Skill) เป็นระดับที่ผู้อ่านตีความถึงจุดมุ่งหมายความคิดเห็นและทัศนคติของผู้เขียนที่แฝงอยู่ในลีลาการเขียนและภาษาของผู้เขียนได้ และมีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับองค์ประกอบของการอ่าน

จักรพรรดิ คงนะ (2550 : 15) ศึกษาว่าระดับการอ่านสามารถแบ่งได้เป็น 5 ระดับ คือ ระดับความรู้ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์และประเมินค่า ตามลำดับความซับซ้อนซึ่งผู้สอนสามารถกำหนดระดับการอ่านที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนได้ตามความเหมาะสม

อมรรัตน์ นัตดาหลง (2551 : 18) ได้เสนอว่า ความเข้าใจในการอ่านคือความสามารถในการถอดรหัสข้อความที่ได้รับการบันทึกเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจบทความการแปลความจากบทอ่านต้องอาศัยความรู้ทางด้านความหมายคำศัพท์โครงสร้างไวยากรณ์ความต่อเนื่องและสัมพันธ์ของประโยคตัวชี้แนะจากบทอ่านตลอดจนผสมผสานประสบการณ์ทัศนคติเข้ากับบทอ่านเพื่อตีความออกมาหรือการเลือกจำนวนความคิดในแต่ละประโยคจากนั้นผู้อ่านสามารถสรุปได้ว่าประโยคใดเป็นประโยคใจความสำคัญหรือรายละเอียดและสามารถตีความหรืออนุมานใจความที่ไม่ปรากฏอยู่ในบทอ่านตามบริบทต่าง ๆ ได้

จากแนวคิดของนักวิชาการ สรุปได้ว่าความเข้าใจในการอ่าน (Reading) คือ การสร้างความหมายจากสิ่งที่ได้อ่าน หรือมีความเข้าใจในการถอดรหัสข้อความที่ได้รับการบันทึกของผู้เขียน

เป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้อ่านให้เกิดความสามารถในความเข้าใจ (Comprehension) ถึงการรับรู้ความเข้าใจความหมายของสื่อรับรู้ถึงความสำคัญของสิ่งนั้น ๆ เพื่อการสร้างความหมายจากบทอ่าน กระบวนการคิด ระดับความเข้าใจระดับความรู้ความจำ ระดับการประยุกต์ระดับการวิเคราะห์ระดับการสังเคราะห์และระดับการประเมินที่แตกต่างกันเพื่อให้ได้ความหมายจากสิ่งที่อ่าน

การสร้างนิสัยรักการอ่าน

การอ่านมีความสำคัญและนับว่าเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนเห็นประโยชน์ของการอ่านหนังสือ และมีเจตคติที่ดีต่อการอ่าน รู้จักประเภทของหนังสือ รู้จักเลือกหนังสือดี ๆ อ่าน รู้จักอ่านหนังสือและรู้จักแหล่งค้นคว้าในการอ่าน การปลูกฝังให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่านจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นจากหนังสือ

หนังสือ “ปีแห่งการส่งเสริมการอ่านและเรียนรู้เฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในมงคลวโรกาส ทรงเจริญพระชนมายุ 48 พรรษา” ได้เสนอให้โรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษาและชุมชนร่วมกันส่งเสริมสนับสนุนและจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน นิสัยรักการอ่านโดยอาศัยแนวทางดังนี้ 1) จัดเตรียมสถานที่และจัดหาหนังสือหรือสำเนาบทความที่เป็นประโยชน์น่าสนใจหรือให้ความเพลิดเพลิน เพื่อให้ผู้บริหาร นักเรียน ครูและบุคลากรอื่น ๆ เลือกอ่านได้อย่างหลากหลาย และมีปริมาณที่เพียงพอ 2) สร้างบรรยากาศ จัดเวลาตอนเช้าก่อนเข้าเรียนให้ผู้เรียน ครู และบุคลากรทุกคนอ่านหนังสือหรือสิ่งพิมพ์สาระใดก็ได้ตามความสนใจพร้อมกันทุกวัย อย่างน้อยวันละ 15 นาที 3) จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนอย่างหลากหลายและสม่ำเสมอ 4) ส่งเสริมให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของการอ่านและสร้างความรู้สึกรักการอ่านให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในโครงการส่งเสริมการอ่าน ตั้งแต่เริ่มคิด เริ่มทำ และมีความผูกพันกับโครงการ 5) สร้างแรงจูงใจและชี้แนะให้พ่อแม่ผู้ปกครองส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน และ 6) พัฒนาการอ่านของนักเรียนตามลำดับ ตั้งแต่อ่านออก อ่านเป็น อ่านสม่ำเสมอจนกระทั่งอ่านเป็นนิสัย พร้อมทั้งติดตามประเมินผลพัฒนาการอ่านของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

พัฒน์สมวงศ์ นิลพัฒน์ (2552) ศึกษาการนำกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน มีแนวทางการเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านดังนี้ 1) จากผลการวิจัยด้านนิสัยรักการอ่าน พบว่า นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านเพิ่มขึ้น หลังจาก เข้าร่วมกิจกรรม ดังนั้นเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ครูและผู้ปกครองควรส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เช่น กิจกรรมวางทุกงานอ่านทุกคนตระกร้าความรู้สู่โลกกว้าง กิจกรรม Walk Rally กิจกรรมภาษาพาสุนัข กิจกรรมหม่อภาษา ชุมชมรักการอ่าน เวทีศรีปราชญ์ ที่ทางโรงเรียนและหน่วยงานอื่น ๆ จัดขึ้น เพื่อให้ให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านอย่างยั่งยืน 2) จากผลการวิจัยด้านความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรม พบว่า นักเรียนมีความสุข สนุกสนาน เพลิดเพลิน และกระตือรือร้นในการปฏิบัติกิจกรรม โดยเฉพาะการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน ดังนั้นโรงเรียนควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มี

การจัดกิจกรรม โดยอาศัยข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน และ 3) จากผลการวิจัยด้านความความคิดเห็นของผู้ปกครองและครูประจำชั้น พบว่านักเรียนไม่อ่านหนังสือขณะรอเวลาทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ไม่ศึกษาค้นคว้าโดยการอ่านเพิ่มเติมหลังจากเรียนในชั้นเรียน และไม่มีหนังสือติดตัวไว้อ่านในทุกสถานที่ ผู้ปกครองและครูควรร่วมมือกันในการส่งเสริมให้นักเรียนตระหนักและเห็นความสำคัญของการอ่านหนังสือ

นฤมล ตันธสุเรศธรรม และคณะ (2555) ศึกษาพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสนใจในการอ่านและรักการอ่านมีหลายพฤติกรรม ได้แก่ การเปิดหนังสือที่ละหน้า สนใจฟังนิทานที่ผู้อื่นเล่า ขอให้ผู้ใหญ่อ่านหนังสือให้ฟัง เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรม ได้หยิบดู ได้อ่าน ได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ผู้ปกครองเอาใจใส่ด้านการอ่าน ผู้ใหญ่ควรให้ความสำคัญคือ ให้เด็กมีส่วนร่วมในการสนทนาแสดงความคิดเห็นในเรื่องจากหนังสือที่อ่าน สนใจเปิดหนังสือที่ละหน้าตามลำดับ และขอร้องให้ผู้อ่านอ่านให้ฟัง

จากแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่าการสร้างนิสัยรักการอ่านคือการบ่มความรู้สึกให้มีส่วนร่วมในกิจกรรม ได้หยิบดู ได้อ่าน ได้อยู่ในสิ่งแวดล้อม เพราะการอ่านช่วยสร้างความสำเร็จในการดำเนินชีวิต อีกทั้งความรู้ความสามารถและเปิดโลกทัศน์ให้กว้างขวางด้วยวิธีการสร้างนิสัยรักการอ่าน 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1) จัดเตรียมสถานที่ จัดหาหนังสือหรือสำเนาบทความที่เป็นประโยชน์น่าสนใจหรือให้ความเพลิดเพลิน อย่างหลากหลาย และมีปริมาณที่เพียงพอ 2) สร้างบรรยากาศให้ทุกคนอ่านหนังสือตามความสนใจพร้อมกันทุกวัยอย่างน้อยวันละ 15 นาที 3) จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอย่างหลากหลายและสม่ำเสมอ 4) ส่งเสริมสร้างความรู้สึกให้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการอ่าน 5) สร้างแรงจูงใจและชี้แนะส่งเสริมและสนับสนุนให้มินิสัยรักการอ่าน และ 6) พัฒนาการอ่านตามลำดับตั้งแต่อ่านออก อ่านเป็น อ่านสม่ำเสมอจนกระทั่งอ่านเป็นนิสัย

ประเภทหรือจุดมุ่งหมายของการอ่าน

การอ่าน มีจุดมุ่งหมายก็เพื่อความเข้าใจเป็นความเข้าใจในประโยคหรืออนุเฉท เป็นกระบวนการสื่อความหมายทางภาษา ซึ่งนำผู้อ่านให้มาติดต่อและสื่อสารด้วยความคิดของผู้เขียน และแสดงความคิดเห็นนั้นออกมาเป็นสัญลักษณ์บนกระดาษ การเขียนจะขาดจุดมุ่งหมายไปในทันทีเมื่อปราศจากผู้อ่าน ดังที่ผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาได้อธิบาย รายละเอียดของประเภทการอ่าน การพัฒนาชุดฝึกการอ่านไว้ 20 ประเภท ดังนี้

1. การอ่านแบบเปิดผ่านไปอย่างรวดเร็ว (Skimming) หรือการอ่านเพื่อหาข้อมูลเฉพาะ หมายถึง ผู้อ่านต้องได้รับการฝึกฝนให้ตั้งคำถามไว้ในใจก่อนเริ่มอ่านคือ รู้จุดประสงค์ของเรื่องที่อ่าน ผู้อ่านจะต้องฝึกฝนให้รู้จักการทำนายความข้างหน้าและเลือกจับใจความ

2. การอ่านแบบต้องการข้อมูลที่เฉพาะเจาะจง (Scanning) หมายถึง การอ่านโดยเน้นที่ข้อความโดยตรงเช่น วันที่ ตัวเลข สถานที่ ผู้สอนต้องฝึกฝนผู้เรียนให้รู้จักหัดอ่านทั้ง 2 วิธีโดยเลือกบทเรียนที่ช่วยให้การฝึก ตัวอย่างเช่น ข่าวในหนังสือพิมพ์ ข่าวกีฬาและโฆษณาสินค้าต่าง ๆ ผู้เรียนจะรู้จักจับใจความสำคัญโดยละเว้นการอ่านโดยการแปลคำต่อคำ

3. การอ่านเพื่อหารายละเอียด (Through Reading หรือ Receptive Reading) หมายถึง เป็นการอ่านที่ผู้เรียนจะต้องเข้าใจข้อเขียนทั้งใจความสำคัญและรายละเอียดปลีกย่อย แต่ไม่ได้หมายถึงจะต้องเข้าใจคำทุกคำ เนื่องจากข้อเขียนแต่ละข้อเขียนย่อมมีรายละเอียดปลีกย่อย ที่อยู่ในระดับที่สำคัญไม่เท่ากัน

4. การอ่านเชิงวิจารณ์ (Critical Reading) หมายถึง การอ่านที่ต้องใช้ทักษะเป็นการอ่าน ที่ยากที่สุดและควรใช้ในระดับที่สูงขึ้นเพราะผู้อ่านจะต้องมีปฏิสัมพันธ์ต่อข้อความที่ตนอ่านโดยใช้ความรู้ และประสบการณ์ที่มีอยู่มาสนับสนุนหรือโต้แย้งต่อข้อเขียนนั้น ๆ การอ่านระดับนี้ผู้เรียนจะต้องมีโอกาส อภิปรายแสดงความคิดเห็นหลังการอ่าน ซึ่งเป็นลักษณะที่ผู้อ่านมีปฏิริยาต่อข้อเขียน (Active Reader) มิใช่การอ่านแบบไม่มีปฏิริยาต่อข้อเขียน (Passive Reader)

5. การอ่านแบบกวาด หมายถึง การอ่านการมองหาประเด็นสำคัญอย่างรวดเร็ว

6. การอ่านอย่างคร่าว ๆ หมายถึง การอ่านอย่างรวดเร็ว ๆ เพื่อดูหรือหาเนื้อหาสาระที่น่าสนใจ

7. การอ่านแบบสบาย ๆ หมายถึง การอ่านที่ไม่ต้องอ่านอย่างพิถีพิถัน เช่น อ่าน การ์ตูน วารสารเพื่อความบันเทิง

8. การอ่านเพื่อการศึกษา (Work-study Type Reading) หมายถึง การอ่านที่ต้องอ่าน อย่างตั้งใจจับประเด็นใจความที่อ่าน หรือเป็นการอ่านที่มีจุดมุ่งหมายและต้องการครอบคลุมด้านเนื้อหา ให้สามารถโยงความสัมพันธ์ในสิ่งที่เกี่ยวเนื่องกันได้ รวมถึงให้ได้ความหมายตรง ความหมายแฝง ของคำศัพท์ที่อ่าน และการอ่านเพื่อการศึกษาควรจดโน้ตย่อใจความหรือหัวข้อสำคัญที่ได้อ่านมาด้วย

9. การอ่านแบบคำต่อคำ หมายถึง การอ่านอย่างละเอียดแบบคำต่อคำ เช่น หนังสือ สำนวน หนังสือต่างประเทศ สุนทรนิเทศศาสตร์และวิทยาศาสตร์

10. การอ่านเพื่อการพักผ่อนและความบันเทิง (Recreatory Reading) หมายถึง การอ่าน เพื่อความรื่นรมย์หรือเพื่อพักผ่อนหย่อนใจเช่น การอ่านนวนิยาย เรื่องสั้น หนังสือพิมพ์ซึ่งเป็นการอ่าน ที่ไม่ต้องการความเข้าใจลึกซึ้งมากนัก

11. การอ่านที่เน้นเนื้อหาสาระ (English Reading in Content Area) หมายถึง การสอน ภาษาที่นำเนื้อหาสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ มาบูรณาการกับจุดหมายของการสอนภาษา กล่าวคือผู้เรียน ใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และในขณะเดียวกันก็พัฒนาการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารไปด้วย ดังนั้นการคัดเลือกเนื้อหาที่นำมาให้ผู้เรียนได้เรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพราะการบูรณาการทั้ง 4 ทักษะ คือ ฟัง พูด อ่านและเขียน เพื่อช่วยให้เกิดการพัฒนาระบวนการคิดวิเคราะห์ สามารถตีความ ประเมิน ข้อมูลของเรื่อง และพัฒนาการเขียนเชิงวิชาการที่เกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ ได้ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ภาษาในลักษณะองค์รวม (Whole Language Learning) สอดคล้องกับ (บุษกร มณีโชติ, 2550 : 23) ได้สรุปว่าการอ่านที่เน้นเนื้อหาสาระเป็นการสอนแบบบูรณาการที่ใช้เนื้อหาเป็นตัวกลางให้ผู้เรียนได้ เรียนรู้ภาษาอย่างเป็นธรรมชาติ โดยผู้สอนนำเนื้อหาจากวิชาต่าง ๆ ในระดับความรู้ของผู้เรียนหรือ

อยู่ในความสนใจของผู้เรียนมาจัดทำเป็นสื่อการสอน โดยจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ด้านภาษาและด้านเนื้อหาไปพร้อม ๆ กัน

12. การอ่านแบบบูรณาการหมายถึง กระบวนการที่ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างอนุประโยคและประโยคต่าง ๆ ในบทอ่าน เพื่อให้ผู้อ่านสามารถโยงความสัมพันธ์ระหว่างประโยคว่าคำสรรพนามใช้แทนคำนามใด ที่กล่าวถึงมาก่อนและสามารถบอกได้ว่าคำเชื่อมต่าง ๆ มีหน้าที่เชื่อมข้อความที่เป็นเหตุ เป็นผล หรือเชื่อมข้อความที่เป็นการเปรียบเทียบ ซึ่งสามารถแบ่งความสัมพันธ์ของประโยคออกเป็น 3 ชนิด คือ การอ้างอิง (Reference) การใช้คำศัพท์เพื่อเพิ่มข้อความ (Lexical Cohesion) และการใช้คำเชื่อม (Connectives)

13. การอ่านเพื่อจุดมุ่งหมายทางวิชาการ (Reading for Academic Purposes) หมายถึง การอ่านเพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการศึกษา ค้นคว้า วิจัย โดยอาจนำข้อมูลไปใช้ประกอบการเขียนรายงาน การตอบคำถามในข้อสอบ การอ่านชนิดนี้อาจใช้เทคนิควิธีและความเร็วได้หลายแบบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของการอ่าน ดังนั้นก่อนลงมืออ่านทุกครั้งควรกำหนดจุดมุ่งหมาย เทคนิควิธี และความเร็วที่ใช้ในการอ่านเสียก่อน เพราะลักษณะการอ่านจะต้องใช้ทักษะเช่น การตีความจากแผนภูมิ (Graph) แผนภาพ (Diagram) ตาราง (Table) และแผนภาพสายงาน (Flow Chart) รวมถึงการดึงประเด็นจากเรื่องที่อ่านโดยการจดบันทึกจากสิ่งที่อ่านตามแบบเค้าโครง (Outlining) และการทำบันทึกจากสิ่งที่อ่าน (Note-taking) (กาญจนา แก้วจรัส, 2551 : 45)

14. การอ่านแบบปฏิสัมพันธ์หมายถึง การอ่านที่ไม่ได้เป็นไปในทางเดียวจากบนลงล่างหรือจากล่างขึ้นบน แต่ผู้อ่านจะใช้ข้อมูลทั้งในระดับล่างและบนเพื่อตีความจากเรื่องที่อ่าน คือ ผู้อ่านจะใช้ทักษะในทุกระดับที่อยู่ด้านซ้ายมือได้แก่ รูปภาพ (Graphic Features) ตัวอักษร (Letter) คำ (Words) วลี (Phrases) ประโยค (Sentences) คำสัมพันธ์ความ (Local Cohesion) โครงสร้างย่อหน้า (Paragraph Structuring) หัวข้อเรื่อง (Topic of discourse) การอนุมานความ (Inferencing) และความรู้ทั่วไป (World Knowledge) เพื่อประมวลผลความจากเรื่องที่อ่านทั้งในระดับล่างสู่บนและระดับบนสู่ล่าง (กาญจนา แก้วจรัส, 2551 : 45)

15. การอ่านแบบเฉพาะกิจ หมายถึง การอ่านที่มุ่งเน้นที่การเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในสถานการณ์เฉพาะด้านที่แตกต่างกันไปในแต่ละสาขาวิชาชีพ โดยสนองตอบความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ ในการออกแบบและวางแผนหลักสูตรจึงต้องมีการวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนที่แตกต่างกันไปตามประเภทของภาษาอังกฤษเฉพาะกิจในแต่ละประเภท

16. การอ่านออกเสียง (Oral Reading) หมายถึง การอ่านออกเสียงมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องในการอ่าน การฝึกอ่านควรให้ออกเสียงอย่างเพียงพอ ครูจะต้องช่วยแก้ไขข้อบกพร่องการอ่านออกเสียงก็เพื่อต้องการความถูกต้องในเรื่องของเสียง เสียงสูงต่ำ จังหวะการหยุดวรรคตอนให้ถูกต้องชัดเจน เพราะการอ่านออกเสียงถูกต้องจะเป็นพื้นฐานและฝึกความคล่องก่อนที่จะอ่านในใจ

17. การอ่านแบบเข้ม (Intensive Reading) หมายถึง การอ่านเช่นนี้ใช้เมื่อต้องการทราบรายละเอียดของข้อมูล เช่น การอ่านตำราต้องอ่านให้ละเอียดเพื่อให้เข้าใจมากที่สุด

18. การอ่านโดยทำนายข้อความต่าง ๆ ล่วงหน้า (Predicting) หมายถึง ผู้อ่านใช้ความรู้ที่มีอยู่เกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ ทำนายข้อความที่จะอ่านจากหัวเรื่องหัวข้อย่อย เช่น การอ่านเรื่อง Mr. Smith's House แล้วให้ผู้อ่านทำนายว่าต้องมีเนื้อหาเกี่ยวกับจำนวนสมาชิกในครอบครัวตำแหน่งที่ตั้งของสิ่งของต่าง ๆ หรือจำนวนของห้อง

19. การอ่านเพื่อความคิดหรือเพื่อสนองความต้องการอื่น ๆ หมายถึง การอ่านนอกจากความต้องการในการหาความรู้และความบันเทิงแล้วคนบางคนยังแสวงหาคำตอบอื่น ๆ ให้กับตนเอง ไม่ว่าจะเป็นแนวความคิดทางปรัชญา วัฒนธรรม จริยธรรม และความคิดเห็นทั่วไปที่จะมักแทรกอยู่ในหนังสือแทบทุกประเภท การศึกษาแนวคิดของผู้อื่นเพื่อเป็นแนวทางความคิดของตนเอง และอาจนำมาเป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิตหรือแก้ปัญหาต่าง ๆ หรืออ่านเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพกล่าวคือการอ่านหนังสือมาก ๆ จะช่วยให้ผู้อ่านสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้รู้จักกว้างตัวที่เหมาะสมมีความคิดกว้างขวาง ทันสมัย สามารถแก้ปัญหาและตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง โดยอาจเรียนรู้จากเรื่องในหนังสือที่เป็นคติสอนใจหรือเป็นอุทาหรณ์

20. การอ่านเพื่อความเข้าใจ หมายถึง การอ่านที่ใช้กระบวนการทางความคิดที่มีการสื่อความหมายแลกเปลี่ยนความคิดและความรู้ระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน ผู้เขียนถ่ายทอดความคิดออกมาในรูปของภาษาและผู้อ่านถอดภาษานั้นออกมาเป็นความคิด คือ การบ่งชี้สัญลักษณ์ และการให้ความหมายแก่สัญลักษณ์นั้นกล่าวคือการอ่านเพื่อความเข้าใจต้องอาศัยการบ่งชี้และการทำความเข้าใจ ปริญญาพร สิ้นหนู (2550 : 13) ได้เสนอว่าประเภทของการอ่านแบ่งได้หลายประเภทขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของผู้อ่าน ในการอ่านเพื่อความเข้าใจ การอ่านเพลิดเพลิน การอ่านเพื่อความรู้การอ่านเพื่อวิชาการ นอกจากนี้การอ่านยังต้องคำนึงถึงวัยของผู้อ่าน และรสนิยมในการอ่านแตกต่างกัน

จากแนวคิดรูปแบบการอ่านของนักวิชาการหลายท่าน สรุปได้ว่ารูปแบบหรือจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ 20 รูปแบบดังนี้ 1) การอ่านแบบเปิดผ่านไปอย่างรวดเร็ว (Skimming) หรือการอ่านเพื่อหาข้อมูลเฉพาะ 2) การอ่านแบบต้องการข้อมูลที่เฉพาะเจาะจง (Scanning) 3) การอ่านเพื่อหารายละเอียด (Through Reading หรือ Receptive Reading) 4) การอ่านเชิงวิจารณ์ (Critical Reading) 5) การอ่านแบบกวาด 6) การอ่านอย่างคร่าว ๆ 7) การอ่านแบบสบาย ๆ 8) การอ่านเพื่อการศึกษา (Work-study Type Reading) 9) การอ่านแบบคำต่อคำ 10) การอ่านเพื่อการพักผ่อนและความบันเทิง (Recreatory Reading) 11) การอ่านที่เน้นเนื้อหาสาระ (English Reading in Content Area) 12) การอ่านแบบบูรณาการ 13) การอ่านเพื่อจุดมุ่งหมายทางวิชาการ (Reading for Academic Purposes) 14) การอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ 15) การอ่านแบบเฉพาะกิจ 16) การอ่านออกเสียง (Oral Reading) 17) การอ่านแบบเข้ม (Intensive Reading) 18) การอ่านโดยทำนายข้อความ

ต่าง ๆ ล่วงหน้า (Predicting) 19) การอ่านเพื่อความคิดหรือเพื่อสนองความต้องการอื่น ๆ และ 20) การอ่านเพื่อความเข้าใจ

ประเภทของการอ่านเพื่อความเข้าใจ

ทักษะด้านภาษาศาสตร์ในเรื่องของการอ่านเป็นกระบวนการความรู้ที่มีการสื่อสารทางการอ่านที่เกิดจากความคิดและประสบการณ์ของผู้เขียนแลกเปลี่ยนสื่อสารทางความหมายด้วยความคิดออกมาเป็นการเขียนและเป็นความรู้ระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านเมื่อการปฏิสัมพันธ์ตามกระบวนการทางสติปัญญาที่สมองจึงเกิดการเชื่อมโยงข้อมูล จากเรื่องที่อ่านกับข้อมูลเดิมที่มีในตัวผู้อ่านซึ่งเป็นการปะทะสื่อสารการรับรู้ข้อมูลจากการอ่านที่ลงตัวดังนั้นเพื่อให้ศาสตร์ทางการอ่านมีความชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้ศึกษาและเสนอความหมายซึ่งผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการทางการศึกษาให้ความหมายเกี่ยวกับการอ่านประเภทของการอ่านเป็นกระบวนการของการใช้ความรู้เดิม ทักษะคิด ความสนใจ ความคาดหวัง ทักษะของผู้อ่านและสารที่ผู้เขียนส่งมาในการตีความหมายที่ผู้เขียนตั้งใจสื่อความหมายอย่างแท้จริง โดยนำกระบวนการอ่านออกมาเป็นระบบความเข้าใจคือการอ่านในระดับจุลภาคการอ่านแบบบูรณาการ การอ่านในระดับมหภาคการอ่านขยายความ และการอ่านแบบอภิปัญญาหรือการรู้ด้วยตัวเองไว้ดังนี้

1. ความหมายการอ่านเพื่อความเข้าใจ

การอ่านเพื่อความเข้าใจ ตามความหมายเป็นกระบวนการทางความคิดที่มีการสื่อความหมายแลกเปลี่ยนความคิดและความรู้ระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านผู้เขียนถ่ายทอดความคิดออกมาในรูปของภาษาและผู้อ่านถอดภาษานั้นออกมาเป็นความคิดคือการบ่งชี้สัญลักษณ์และการให้ความหมายแก่สัญลักษณ์นั้นกล่าวคือการอ่านเพื่อความเข้าใจต้องอาศัยการบ่งชี้และการทำความเข้าใจ ดังนั้นการอ่านเพื่อความเข้าใจคือ จุดเริ่มต้นที่จะทำให้มีความเข้าใจในสิ่งที่อ่านได้นั้น ผู้อ่านต้องสร้างความรู้ความเข้าใจจากเอกสารและตำราและสถานการณ์ของการอ่านมีผลให้ผู้อ่านสามารถอ่านได้หลากหลายระดับความยากง่ายการอ่านเพื่อความเข้าใจได้มีผู้เสนอแนวคิดไว้ดังนี้

อุบลวรรณ ปรงวนิชพงษ์ (2551 : 19) ศึกษาความหมายการอ่านเพื่อความเข้าใจองค์ประกอบหลักที่เหมือนกันคือ การตีความสัญลักษณ์ทางตัวอักษร ดังนั้นการอ่านเพื่อความเข้าใจจึงเป็นกระบวนการ 2 ขั้นตอน คือ การบ่งชี้สัญลักษณ์ และการให้ความหมายแก่สัญลักษณ์นั้น กล่าวคือการอ่านเพื่อความเข้าใจต้องอาศัยการบ่งชี้ และการทำความเข้าใจต้องอาศัยการบ่งชี้และการทำความเข้าใจ

ชาวล แพรัตกุล (2552 : 153) ศึกษาความหมายการอ่านเพื่อความเข้าใจว่าเป็นกระบวนการที่จะสร้างความเข้าใจ นักเรียนจะต้องดัดแปลงของใหม่ที่ตนประสบให้กลายเป็นรูปใหม่ที่คล้าย ๆ กับของเดิมที่ตนรู้ และให้ความหมายต่อตนเองมากขึ้นกว่าเดิมด้วย นั่นคือ พยายามแปลงรูปร่างของสิ่งที่แปลกและใหม่ ที่มองเห็นแล้วยังไม่รู้เรื่อง ให้กลายเป็นสิ่งใหม่ที่มีโครงสร้างขนานกับของเดิมและขนานกับสิ่งที่ตนเองเคยรู้จัก และเคยจำมาแล้วด้วยคือ พยายามแปลงของยากให้มีรูปใหม่ละม้ายกับของเดิมและให้คล้าย

เฉลิมลาภ ทองอาจ (2555 : ออนไลน์) ศึกษาความหมายการพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจด้วยการพัฒนากระบวนการ/ทักษะปัญญาต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาไม่จำเป็นที่จะต้องทำให้ครบทุกด้านหรือทุกองค์ประกอบในคราวเดียว การใช้หรือไม่ใช้อย่างไรนั้นย่อมขึ้นอยู่กับลักษณะของผู้เรียนและลักษณะของตัวบทที่อ่าน รวมถึงวัตถุประสงค์ในการอ่านครั้งนั้น ๆ ด้วย อย่างไรก็ตามจะเห็นได้ว่า กิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาการอ่านได้อย่างแท้จริงจึงมีใช้กิจกรรมที่ใช้เพียงความสนุกสนานเข้าลวงล่อให้ผู้เรียนสนใจหรือต้องการที่จะอ่านเพื่อแข่งขันกับผู้อื่นเท่านั้น แต่จะต้องเป็นกิจกรรมที่เอื้อเสริมสร้างกระตุ้นกระบวนการ/ทักษะทางปัญญาภายในที่เกี่ยวกับการสร้างความหมายและการประมวลผลข้อมูลระหว่างที่อ่านด้วย ดังนั้น การให้ผู้เรียนเกิดการคิดต่อ คิดเสริม คิดเพิ่ม คิดย้อน คิดแย้ง คิดสะท้อน คิดใคร่ครวญ ฯลฯ ก่อน ขณะและหลังอ่านย่อมเป็นกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่สามารถพัฒนาคุณภาพการอ่านของผู้อ่านให้เกิดขึ้นอย่างแท้จริงและอยู่มั่งคงในตัวของผู้อ่านเอง

จริยญา จันทรชนิษฐ์ (2556 : 27 - 28) ศึกษาปัจจัยสำคัญของความหมายการอ่านเพื่อความเข้าใจ คือ เมื่อผู้อ่านอ่านตัวอักษรแล้วจะต้องใช้กระบวนการคิด เพื่อให้เกิดความเข้าใจในเรื่องที่อ่านว่าเรื่องนั้นกล่าวถึงอะไร อย่างไร ด้วยเหตุนี้ ความเข้าใจในการอ่านจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ควรปลูกฝังให้เกิดขึ้นในตัวเด็กตั้งแต่เล็ก ๆ เพื่อจะได้นำทักษะดังกล่าวไปใช้ในการศึกษาระดับสูงขึ้นไป ตลอดจนการดำรงชีวิตกับของเก่าที่ตนเคยมีมาแล้วด้วยพร้อม ๆ กัน จัดว่าเป็นความพยายามของสมองที่จะผสมผสานสิ่งใหม่ที่เพิ่มพูนพบกับประสบการณ์เดิมนั่นเอง จากนั้นก็พยายามแปลความหมายของสิ่งใหม่นั้นให้เป็นไปตามแนวที่ตนเคยรู้แล้วอีกทีหนึ่ง ฉะนั้น ความเข้าใจก็คือความสามารถดัดแปลง และย่นย่อรวมกัน

อารีย์ ฝอยทอง (2556 : 34) ศึกษาความหมายการอ่านเพื่อความเข้าใจ คือ ความสามารถในการตีความหมายจากเรื่องที่อ่านซึ่งต้องเข้าใจความหมายของคำศัพท์ความรู้จากสำนวนประโยคต่าง ๆ และความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาของเรื่องที่อ่านกับประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน นอกจากนี้ยังต้องอาศัยความสามารถในการพิจารณาและไตร่ตรองเพื่อหาข้อสรุปให้เป็นไปตามแนวคิดของผู้เขียน

จากแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่าการอ่านเพื่อความเข้าใจเป็นกระบวนการของการใช้ความรู้เดิม ทักษะคิด ความสนใจ ความคาดหวัง ทักษะของผู้อ่าน รับสารที่ผู้เขียนส่งมาได้ ซึ่งเกิดจากภูมิรู้ทางการอ่าน ดังนี้ 1) การแปลความจากแต่ละหน่วยความคิดในแต่ละประโยคและประเมนเพื่อตัดสินใจเลือกจดจำหน่วยความคิดดังนั้น 2) มีความเข้าใจการอ่านแบบบูรณาการ (Integrative Processes) ซึ่งเกี่ยวข้องกันในด้านเหตุและผลต่อกันในแต่ละบริบทของเรื่อง 3) สามารถสังเคราะห์และจัดเรียบเรียงแต่ละหน่วยความคิด สรุปหรือจัดระเบียบความคิดภายในเรื่องอย่างสัมพันธ์กันอันเป็นประโยชน์ในการจดจำความสำคัญของเรื่องได้ 4) สามารถขยายหรือถ่ายโอนข้อมูลไปสู่ความคิด

ของผู้อ่านเอง โดยที่ผู้เขียนไม่ได้เสนอไว้ในบทอ่าน และ 5) สามารถเลือกสรร การประเมิน หรือการคิดค้นกลวิธีเพื่อควบคุมและกำกับความเข้าใจในการอ่านได้

2. องค์ประกอบของการอ่านเพื่อความเข้าใจ

โดยทั่วไปความสามารถของแต่ละบุคคล จะมีองค์ประกอบทางการอ่านไม่เท่ากัน รวมถึงระดับที่แตกต่างกันทางการรับรู้ นักวิชาการทางการศึกษาได้สรุปองค์ประกอบในการอ่านเพื่อความเข้าใจไว้ดังนี้

ชวาล แพร์ตกุล (2552 : 152) ศึกษาองค์ประกอบที่จะสร้างความเข้าใจในการอ่านนั้น นักเรียนจะต้องดัดแปลงของใหม่ที่ตนประสบให้กลายเป็นรูปใหม่ที่คล้าย ๆ กับของเดิมที่ตนรู้และให้ความหมายต่อตนเองมากขึ้นกว่าเดิม จะเห็นได้ว่าการอ่านที่มีคุณภาพนั้นผู้อ่านจะต้องทราบจุดประสงค์ในการอ่านของตนว่าอ่านเพื่ออะไร ตลอดจนสามารถเลือกใช้กลวิธีในการอ่านให้เหมาะสม ซึ่งการที่ผู้อ่านจะประสบความสำเร็จในการอ่านได้จะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบหลายอย่างด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นจุดประสงค์ในการอ่าน ความรู้ด้านตัวภาษาที่เพียงพอ ความยากง่ายของบทอ่านที่เหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้อ่าน ตลอดจนมีความรู้หรือประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

จริญญา จันทรชนินทร์ (2556 : 29) ศึกษาองค์ประกอบของการอ่านเพื่อความเข้าใจ และปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการอ่านของนักเรียนนั้นมีหลายอย่างด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยทางด้านความรู้ความสามารถด้านภาษา ภาษาศาสตร์ คำศัพท์ ไวยากรณ์ สติปัญญา อารมณ์ ความรู้สึก ทักษะคิด ในการอ่านเรื่องให้เข้าใจ มีประสบการณ์และความรู้เดิมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่อ่าน นอกจากนี้กลยุทธ์ต่าง ๆ ล้วนแล้วแต่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการอ่านของผู้อ่านทั้งสิ้น ซึ่งการพัฒนาการอ่านของนักเรียนนั้นจะต้องคำนึงถึงปัจจัยหรือองค์ประกอบที่กล่าวมาทั้งสิ้นเป็นเพียงส่วนหนึ่งของการพัฒนาความสามารถทางด้านการอ่านของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อันจะนำไปสู่จุดหมายของการอ่าน

จากแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่าองค์ประกอบของการอ่านเพื่อความเข้าใจคือการอ่านที่มีคุณภาพที่ผู้อ่านทราบจุดประสงค์ในการอ่านเลือกใช้กลวิธีในการอ่านให้เหมาะสมและนำความรู้ทางคำศัพท์ที่สั่งสมมาจากประสบการณ์มาเชื่อมโยงกับคำหรือกลุ่มคำในการตีความบทอ่านออกมาเป็นแนวคิด (Concept) แม้ว่าแต่ละบุคคลจะมีองค์ประกอบทางการอ่านและระดับที่แตกต่างกันทางการรับรู้ องค์ประกอบที่ผู้อ่านจะประสบความสำเร็จในการอ่านได้คือ 1) การรู้จักคำศัพท์มีความเข้าใจ ความหมายของคำศัพท์ (Meaning Vocabulary) เข้าใจรูปแบบทางไวยากรณ์ การตีความ และความสัมพันธ์ระหว่างข้อความในเรื่องที่อ่าน 2) การเข้าใจหน่วยคิด (Thought Unit) ความคิด (Concept) คำเชื่อมโยงความคิด (Cohesive Devices) และโครงสร้างของประโยค 3) มีความรู้ด้านรูปแบบการจัดเรียงความคิดในข้อความ 4) มีความรู้และประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน 5) มีกลวิธีและทักษะในการประเมินผลและสังเคราะห์และ 6) มีความรู้ในเชิงอภิปัญญา และการรู้จักประเมินและเลือกทักษะที่เหมาะสมในการอ่าน

3. ความสำคัญของการอ่านเพื่อความเข้าใจ

การอ่านเป็นสิ่งจำเป็นและเป็นช่องทางรับการถ่ายทอดความรู้เป็นแรงเสริมเพิ่มการพัฒนาประเทศด้านวัฒนธรรมให้สูงขึ้นสืบเนื่องจากการอ่านของคนในชาติ การอ่านช่วยทำให้คนคิดเป็น ก้าวทันความเจริญทางวิชาการทุก ๆ สาขา ดังที่นักวิชาการได้ศึกษาและเผยแพร่ไว้ ดังนี้

จรัญญา จันทรชนิษฐ์ (2556 : 23 - 24) ศึกษาความสำคัญของการอ่านว่า การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญช่วยให้ผู้อ่านได้รับความรู้และประสบการณ์และความเพลิดเพลินอันเป็นประโยชน์สำหรับการเรียนรู้มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตซึ่งทำให้พัฒนาสติปัญญาความรู้ความคิดช่วยให้ผู้อ่านมีความรอบรู้ทันต่อเหตุการณ์และวิทยาการต่าง ๆ เป็นการสร้างพื้นฐานที่ดีในการประกอบอาชีพสามารถช่วยเหลือตนเองได้ส่งผลให้เกิดการสะสมองค์ความรู้วิทยาการและความคิดในเชิงพัฒนารูปแบบเพื่อการนำไปใช้ในชีวิตรจริงและการศึกษาหาความรู้ทำให้ผู้อ่านมีจินตนาการสร้างสรรค์ตอกจากการอ่านจะทำให้เกิดความรู้และยังก่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินและคนมีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกายและจิตใจเพราะเมื่ออ่านมากย่อมมีความรู้มากสามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขเกิดประโยชน์ทั้งต่อตนเองต่อสังคมและประเทศชาติ

จากแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่าความสำคัญของการอ่านเพื่อความเข้าใจ คือการอ่านเป็นสิ่งจำเป็นและเป็นช่องทางรับการถ่ายทอดความรู้ ความต้องการ ความรู้สึก การรับสารพื้นฐานของการเรียนรู้ทางสาขาวิชาอื่น ๆ การอ่านจะเสริมสร้างพัฒนาการทางประสบการณ์ขั้นพื้นฐานส่วนบุคคล การอ่านช่วยส่งเสริมความรู้เพิ่มพูนทางความคิด การอ่านเป็นแรงเสริมเพิ่มการพัฒนาประเทศด้านวัฒนธรรมให้สูงขึ้นเนื่องจากการอ่านของคนในชาติ และการอ่านก่อให้เกิดสุขเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Copyright © Suratthani Rajabhat University

เทคนิคการอ่านภาษาอังกฤษ

การอ่านมีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตต่อทุกคน ทุกเพศ ทุกวัย ทั้งด้านการศึกษาหาความรู้ การประกอบอาชีพ และการหาความสนุกสนานเพลิดเพลินจากการอ่าน การอ่านหนังสือถือว่าเป็นงานในหน้าที่สูงสุดของสมอง มนุษย์เท่านั้นที่อ่านหนังสือได้ เพราะการเรียนรู้วิชาการต่าง ๆ นั้น การเรียนจะยิ่งง่ายถ้าสามารถอ่านหนังสือได้ดี ความสำคัญของการอ่านจะเป็นสิ่งที่ช่วยให้มนุษย์ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมไทยได้อย่างมีความสุขนั้น (กรรณิการ์ ธิวงค์ และศศิวิมล ประสม, 2550) มีหลัก 4 ประการ คือ 1) ช่วยในการเรียนรู้ 2) เสริมสร้างประสบการณ์ใหม่ ๆ 3) ช่วยให้เกิดความเพลิดเพลินและ 4) เป็นองค์ประกอบพื้นฐานของการอ่าน

ราวาตี ปัญญาแก้ว (2557) ศึกษาเทคนิคในการอ่านภาษาอังกฤษ นักอ่านที่ดีควรรู้จักเลือกเวลาเมื่อใดควรอ่านละเอียด เมื่อใดควรอ่านคร่าว ๆ บางเรื่องต้องการความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง บางเรื่องไม่มีความจำเป็นต้องอ่านอย่างละเอียด การอ่านที่จะช่วยให้อ่านเร็วขึ้นต้องใช้อ่านนำร่อง (Pre-

All Right Reserved

Reading) เป็นการอ่านอย่างรวดเร็ว ดังนี้ 1) อ่านชื่อเรื่องและหัวข้อย่อย (Title and Subtitle) ถ้ามี 2) อ่าน Paragraph แรก 3) สังเกตภาพประกอบ ชาร์ต กราฟ ฯลฯ 4) อ่านประโยคแรกและประโยคสุดท้ายของแต่ละ Paragraph ที่เหลือ 5) อ่าน Paragraph สุดท้ายหรือสรุปเรื่องเพราะเป็นตัวช่วยที่จะบอกใจความสำคัญหรือจุดประสงค์ของเรื่องในขณะที่อ่านนำร่อง ควรตั้งคำถามในใจดัง เช่น (1) เราคุ้นเคยกับหัวเรื่องนี้มากแค่ไหน ถ้าคุ้นเคยให้จินตนาการตามไปด้วย (2) ควรอ่านคร่าว ๆ อย่างรวดเร็วหรืออ่านช้า ๆ อย่างตั้งใจ (3) เรื่องที่อ่านเป็นเรื่องทางวิทยาศาสตร์หรือทางสังคม (4) จุดประสงค์ของผู้แต่ง (5) ใจความหลักของเรื่อง และ (6) ตั้งคำถามอะไรได้บ้างที่เกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่อง เมื่อเราทำ Pre-Reading ไปรอบหนึ่งแล้วต่อไปการอ่านจริงจะง่ายขึ้นและเร็วขึ้นอย่างคาดไม่ถึง

สำนักงานกองทุนสนับสนุนและส่งเสริมสุขภาพ (2557) โครงการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระชนมายุครบ 60 พรรษา พบว่า มี 7 เทคนิคลดเทคนิคกลับ ในการอ่านหนังสือให้จำในเวลาจำกัด เพราะหลายคนเจอปัญหาในการอ่านหนังสือมากมาย เช่น อ่านยังงี้ก็ไม่จำ ไม่มีสมาธิ ไม่รู้จะเริ่มต้นอย่างไรก่อน ไม่รู้จะวางแผนการอ่านหนังสืออย่างไรดี มี 7 เทคนิคลดในการอ่านที่ช่วยในการอ่านคือ 1) ต้องสร้างทัศนคติที่ดีต่อการอ่านหนังสือก่อน หากมีทัศนคติที่แย่ ๆ ต่อการอ่านหนังสือ จะอ่านถึง 10 รอบก็ไม่มีทางจำได้ 2) เมื่อมีทัศนคติที่ดีต่อการอ่านหนังสือแล้วก็ต้องมาสร้างแรงจูงใจในการอ่านหนังสือด้วย แรงจูงใจจะเป็นตัวผลักดันและกระตุ้นให้มีความอยากในการอ่านหนังสือ วิธีสร้างแรงจูงใจก็คือ พยายามคิดถึงผลที่จะเกิดขึ้นถ้าเราอ่านหนังสือสำเร็จ 3) พยายามสรุปเรื่องที่เรารับอ่านแล้วจำเป็นรูปภาพ ปกติแล้วมนุษย์จะจำเรื่องราวทั้งหมดเป็นรูปภาพเพื่อการอ่านแล้วเกิดจินตนาการหรือจดจำได้ นำมาทำเป็น Mind Map เพื่อเชื่อมโยงในส่วนที่สัมพันธ์กัน และวาดให้เป็นความเข้าใจของตัวเองจะทำให้จำได้แม่นยำขึ้น 4) หาเวลาทบทวนให้เพื่อน เป็นวิธีการทบทวนความรู้ไปในตัวได้ดีที่สุด เพราะเราจะสอนออกมาจากความเข้าใจของตัวเอง หากทบทวนแล้วเพื่อนที่เราทบทวนให้เข้าใจ ถือว่าเราแตกฉานในความรู้นั้นได้อย่างแท้จริง 5) เน้นการตะลึงใจให้เยอะ ๆ พยายามอ่านทบทวนย้อนหลังให้มากที่สุด เพราะการตะลึงใจจะทำให้เราจำได้ง่ายกว่าการอ่านเนื้อหา 6) เตรียมตัว และให้ความสำคัญในการอ่านหนังสือที่เราชอบที่เราถนัด และ 7) สมาธิเป็นสิ่งสำคัญมากในการอ่านหนังสือ การอ่านหนังสือให้มีประสิทธิภาพต้องมีสมาธิ ใครที่สมาธิสั้นจะจำยาก สบาย ใครสมาธิดีจะจำง่าย สบาย การอ่านหนังสือต้องอ่านต่อเนื่องอย่างน้อยชั่วโมงครึ่ง 30 นาทีแรกจิตใจของเรากำลังฟุ้ง ให้พยายามปรับให้หนึ่ง 60 นาทีหลัง ใจนิ่งมีสมาธิแล้ว ก็พร้อมรับสิ่งใหม่เข้าสู่สมอง ที่สำคัญอย่าเอาขยะมาใส่หัว ห้ามคิดเรื่อง หนังสือ เกม แพน พยายามออกกำลังกาย ดูแลสุขภาพ สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้อ่านหนังสือง่ายขึ้น

อลนา ปฐมชัยวัฒน์ (2550 : 25) ได้เสนอว่า เทคนิคการอ่านเป็นความรู้ที่มีความสำคัญเพื่อ ความเข้าใจทั้งในระดับข้อความระดับประโยคและการอ่านย่อหน้าหากผู้อ่านได้รับการฝึกฝนเทคนิค การอ่านแบบต่าง ๆ จะสามารถปรับใช้เทคนิคการอ่านตามวัตถุประสงค์ของการอ่านและสามารถ

แยกแยะใจความหลักข้อเท็จจริงข้อคิดเห็นของผู้เขียนและจุดประสงค์ของงานเขียนแต่ละเรื่องเทคนิคการอ่านที่ดีจำเป็นต้องได้รับการฝึกฝนอย่างมากเพื่อให้ผู้อ่านมีกลวิธีการอ่านหลากหลายเพียงพอและสามารถช่วยให้ประสบความสำเร็จในการอ่านได้

เทคนิคการเพิ่มความเร็วในการอ่าน

นักอ่านที่ดีควรรู้จักเลือกเวลาเมื่อใดควรอ่านละเอียด เมื่อใดควรอ่านคร่าว ๆ บางเรื่องต้องการความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง เช่น กฎทางวิทยาศาสตร์ สูตรคำนวณ คำสั่ง ฯลฯ แต่บางเรื่องไม่มีความจำเป็นต้องอ่านอย่างละเอียด เช่น กิจวัตรในชีวิตประจำวันคนที่อ่านไม่เป็นจะมองดูทุกอย่างสำคัญและจำเป็นต้องอ่านไปหมด และจะอ่านทุกอย่างแม้แต่รายละเอียดเล็ก ๆ น้อย ๆ ถึงแม้จะอ่านเข้าใจดี แต่ก็อ่านได้น้อยมาก เรื่องบางเรื่องแค่อ่านคร่าว ๆ ก็จับใจความสำคัญได้แล้ว กลับไปเสียเวลาในการอ่านมากเกินไปจนความจำเป็น (กิตติ จิตรทิกุล, 2556) ได้ให้ความหมาย เทคนิคการอ่านภาษาอังกฤษด้วยวิธีการที่จะช่วยให้อ่านได้เร็วขึ้นคือต้องใช้

1. การอ่านนำร่อง (Pre-reading) เป็นการอ่านอย่างรวดเร็ว เพื่อให้ได้ภาพรวม ๆ ของเรื่อง ทำได้ดังนี้ 1) อ่านชื่อเรื่องและหัวข้อย่อย (Title and Subtitle) ถ้า 2) อ่าน Paragraph แรก 3) สังเกตพวกภาพประกอบ ตาราง กราฟ ฯลฯ 4) อ่านประโยคแรกและสุดท้ายของแต่ละ Paragraph ที่เหลือ 5) อ่าน Paragraph สุดท้ายหรือสรุปเรื่อง เพราะเป็นตัวช่วยที่จะบอกใจความสำคัญ หรือจุดประสงค์ของเรื่อง ในขณะที่อ่านนำร่อง ควรตั้งคำถามในใจดังนี้ 1) เราคุ้นเคยกับหัวเรื่องนี้มากแค่ไหน ถ้าคุ้นเคยให้จินตนาการตามไปด้วย 2) ควรอ่านคร่าว ๆ อย่างรวดเร็ว หรืออ่านช้า ๆ อย่างตั้งใจ 3) เรื่องที่อ่านเป็นเรื่องทางวิทยาศาสตร์ หรือทางสังคม 4) จุดประสงค์ของผู้แต่ง 5) ใจความหลังของเรื่อง 6) ตั้งคำถามอะไรได้บ้างที่เกี่ยวข้องกันเนื้อเรื่อง เมื่อเราทำ Pre-reading ไปรอบหนึ่งแล้ว ต่อไปการอ่านจริงจะง่ายขึ้น และเร็วขึ้นอย่างคาดไม่ถึง นอกจากเทคนิค Pre-reading แล้ว ยังมีเทคนิคอื่น ๆ ที่น่าสนใจอยู่อีก 2 เรื่อง โดยเฉพาะเทคนิคการอ่านแบบข้าม (Skimming) คล้ายคลึงกับเทคนิค Pre-reading

2. การอ่านแบบข้าม (Skimming) เป็นการอ่านรวดเร็ว เพื่อต้องการข้อมูลโดยทั่ว ๆ ไป (General Information) จะไม่อ่านทุกตัวอักษร แต่จะอ่านข้าม ๆ แต่ก็สามารถจับใจความได้ ตามปกติคนเรามักจะอ่านข้างบางส่วนที่ไม่น่าสนใจ หรือมีความสำคัญน้อยอยู่แล้ว ซึ่งจะช่วยประหยัดเวลาในการอ่านหนังสือได้มาก โดยเฉพาะหากต้องอ่านหลายเรื่องหรือหลายเล่ม ดังนี้ 1) อ่านหัวเรื่อง (ถ้ามี) 2) อ่านย่อหน้าแรกอย่างรวดเร็ว เพื่อจับใจความสำคัญของเรื่อง (main idea) 3) อ่านประโยคแรกของทุกย่อหน้าที่เหลือ เพื่อจับใจความสำคัญของย่อหน้านั้น 4) อ่านย่อหน้าสุดท้ายอย่างรวดเร็ว 5) พ่งเล็งลักษณะตัวพิมพ์พิเศษ เช่น ตัวเอน ตัวหนา ดาว ฯลฯ ให้ดี เพราะจะทำให้รู้ถึงการเน้นย้ำใจความสำคัญ

3. การอ่านแบบค้นหา (Scanning) เป็นการอ่านอย่างรวดเร็วเพื่อค้นหาข้อมูลบางอย่างที่ต้องการโดยมีคำนำทาง เช่น ชื่อหมวดหมู่ ชื่อคน นามสกุล วันที่ ตัวเลข ฯลฯ และเมื่อต้องการค้นหาคำตอบใน Passage เราก็จะใช้คำนำทางเข้าไปค้นโดยไม่ต้องเสียเวลาทั้งเรื่อง ด้วยวิธี 1) เคลื่อน

สายตารวดเร็ว อาจเป็นแบบลงล่าง หรือเป็นตัว Z และ 2) พุ่งความสนใจไปที่ข้อมูลที่ต้องการหาเท่านั้น อย่าให้อย่างอื่นหันเหความสนใจไป

เทคนิคเพิ่มความเร็วในการอ่านนักอ่านที่ดีต้องการความเข้าใจอย่างลึกซึ้งรู้จักเลือกการอ่านอย่างละเอียด การอ่านคร่าว ๆ ในบางเรื่องรายละเอียดเล็ก ๆ น้อย ๆ หรือทุกอย่างจำเป็นหรือจะสำคัญ และจะต้องอ่านทั้งหมด เพราะจะเสียเวลาในการอ่านมากเกินไป เทคนิคที่ใช้คือ การอ่านนำร่อง (Pre-Reading) เป็นการอ่านอย่างรวดเร็ว เพื่อให้ได้ภาพรวม ๆ ของเรื่อง อ่าน Paragraph แรก สังเกตภาพประกอบ ชาร์ต กราฟ อ่านประโยคแรกและสุดท้ายของแต่ละ Paragraph ที่เหลือ อ่าน Paragraph สุดท้ายหรือสรุปเรื่อง การทำ Pre-reading โดยเฉพาะเทคนิคการอ่านแบบข้าม (Skimming) และการอ่านแบบค้นหา (Scanning) และเมื่อคุ้นเคยกับหัวเรื่อง ต้องจินตนาการตามไปด้วย อ่านคร่าว ๆ อย่างรวดเร็วหรืออ่านซ้ำ ๆ อย่างตั้งใจ อ่านเป็นเรื่อง ๆ เพื่อทราบจุดประสงค์ของผู้แต่ง ใจความหลังของเรื่อง และตั้งคำถามอะไรได้บ้างที่เกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่อง เป็นเทคนิคเพิ่มความเร็วในการอ่าน และตัวช่วยที่จะบอกใจความสำคัญ หรือจุดประสงค์ของเรื่อง

จากแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่าเทคนิคการเพิ่มความเร็วในการอ่าน คือการปรับเปลี่ยนวิธีการอ่าน เป็นสิ่งที่สำคัญเพราะบางทีทำให้เราได้เข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนต้องการจะบอกได้ดี ปกติเวลาอ่านหนังสือระยะกว้างที่สายตาคอนเราสามารถอ่านได้อยู่ที่ประมาณ 1.5 นิ้วซึ่งหมายความว่าจากคำที่เราเพ่งมองอยู่เรายังสามารถอ่านคำด้านหน้าและด้านหลังได้อีกหลาย ๆ คำไปพร้อม ๆ กันซึ่งความเร็วในการอ่านของแต่ละคนไม่เท่ากัน แต่มีวิธีที่ช่วยเพิ่มความเร็วในการอ่านได้คือการอ่านแบบละเอียดแปลทุกข้อความ หรือคิดว่าต้องรู้ศัพท์ทุกตัวจึงจะทำให้การอ่านได้ดียิ่งขึ้น อ่านจับใจความด้วยเวลาที่รวดเร็ว อ่านรวดเร็วจนจบเรื่อง อย่าพยายามกลับมาอ่านประโยคที่อ่านผ่านไปแล้ว จินตนาการ และพยายามเดาเรื่องราว วาดภาพในใจตามไปด้วย พยายามสรุปในสิ่งที่อ่าน และสามารถตั้งคำถามเองตอบเองได้ และฝึกฝนด้วยการอ่านให้มากขึ้น

เทคนิคการเพิ่มประสิทธิภาพในการอ่าน

การอ่านภาษาอังกฤษคล่องเกิดจากการฝึกฝนและมีเทคนิคเพิ่มเติมอยู่เสมอ การอ่านให้ได้ประสิทธิภาพจะต้องอาศัยความสามารถหลายด้านประกอบกัน เช่น การทำความเข้าใจความหมายของคำศัพท์ ใช้ความสามารถเรียงลำดับความทางการอ่านได้ ฝึกการอ่านจับความคิดสำคัญทางการอ่าน ฝึกการสังเกตความสัมพันธ์ของข้อความที่อ่าน และแยกประเภทการอ่านได้รวมถึงการคาดการณ์ทางการอ่านได้ล่วงหน้าซึ่งเทคนิคในการอ่านจะเพิ่มพูนความรู้ทางภาษาอังกฤษได้มีนักวิชาการได้ศึกษาไว้ดังนี้

บัณฑิต อนุญาหงส์ (2550 : 24) ศึกษาเทคนิคการเรียนรู้การอ่านภาษาอังกฤษนั้น ผู้เรียนจะต้องมีเทคนิคในการเรียนการอ่าน ซึ่งจะเป็วิธีกรทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในด้านการอ่าน และได้ให้ความหมายว่า เทคนิควิธีการเรียนรู้การอ่านนั้น คือ การจำความหมาย การเดาความหมาย อย่างมีหลักการ การแปลความหมาย การประเมินผล โดยการจับใจความสำคัญ โดยการเจาะหาข้อมูล

และการหาบทอ้างอิงแล้วเดาความหมายได้ การเดาความหมายคำศัพท์จากคำบริบท การตีความหมายใจความที่ปรากฏโดยนัย ได้อย่างมีหลักการและขั้นตอนที่ถูกต้อง

จากแนวคิดข้างต้นสรุปว่าเทคนิคการเพิ่มประสิทธิภาพในการอ่านต้องมีความรู้ด้านคำศัพท์ดีพอที่จะเข้าใจเนื้อหา และควรเพิ่มพูนความรู้ทางภาษาอังกฤษในเรื่องโครงสร้างของคำศัพท์ และการเดาความหมายของศัพท์จากบริบท รวมทั้งเข้าใจการเรียบเรียงเนื้อหาเพราะความสำคัญของเรื่องรวมทั้งประสบการณ์ของผู้อ่านในแต่ละเรื่องไม่เท่ากัน อย่าใจลอยเวลาอ่าน อ่านแบบเดินหน้าอย่างเดียวจนกว่าจะอ่านจบเรื่อง ไม่ควรอ่านทีละคำ ๆ หรืออย่างระมัดระวัง ควรอ่านเป็นวลีหรือประโยค อย่าย้อนกลับไปอ่านคำ หรือประโยคที่ผ่านไปแล้ว เพราะจะทำให้สับสนและชักช้า ควรมองตรงเป็นมุม 90 องศากับตัวหนังสือเพื่อการมองที่ชัดเจนที่สุด อ่านอย่างรวดเร็วที่สุดเพื่อจะเก็บใจความได้ดีที่สุดเพราะสมองคนจะจำเป็นหน่วยใหญ่ได้ดีกว่า หลีกเลี่ยงกิจกรรมทางร่างกายที่เป็นตัวทำลายประสิทธิภาพการอ่าน อย่าหยุดทุกครั้งที่พบคำศัพท์ที่ไม่เคยเห็นมาก่อน อย่าอ่านเรื่องทุกอย่างด้วยความเร็วเท่ากันหมด

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีความพึงพอใจ

ความหมายของความพึงพอใจ

คำจำกัดความของความพึงพอใจเป็นปัจจัยที่สำคัญที่มีผลต่อความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นผลมาจากการตอบสนองต่อแรงจูงใจหรือความต้องการของแต่ละบุคคลซึ่งได้มีทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงใจรวมถึงนักวิชาการได้กล่าวถึงความพึงพอใจไว้ดังนี้

พิสุทธา อารีราษฎร์ (2551 : 174) ศึกษาความพึงพอใจ (Satisfaction) ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะ ความรู้สึกนั้นทำให้บุคคลเอาใจใส่และอาจกระทำการบรรลุถึงความมุ่งหมายที่บุคคลมีต่อสิ่งนั้น

พิมพมาศ พรหมมา (2556 : 43) ศึกษาความพึงพอใจหมายถึง ความพอใจ ชอบใจ และมีความสุข ที่ความต้องการหรือเป้าหมาย ที่ตั้งใจไว้บรรลุผลหรือสมหวังนั่นเอง ซึ่งสามารถวัดได้จากแบบสอบถามวัดระดับความพึงพอใจ หรือผลการสอบ

สุพิชา เนตรวรรณ (2555 : 51) ศึกษาความพึงพอใจหมายถึง ความรู้สึกหรือเจตคติของบุคคลที่มีต่อการทำงานหรือ การปฏิบัติกิจกรรมในเชิงบวก ดังนั้นความพึงพอใจในการเรียนรู้จึงหมายถึง ความพึงพอใจ ชอบใจในการร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน และต้องการดำเนินกิจกรรมนั้น ๆ ได้จนบรรลุผลสำเร็จ

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

Maslow ได้อธิบายถึงพฤติกรรมของมนุษย์ด้านที่เกี่ยวข้องกับความต้องการขั้นพื้นฐานที่เกิดจากความพึงพอใจว่า ความต้องการเหล่านั้นได้ถูกลำดับขั้นของความต้องการจากน้อยไปหามาก ทฤษฎีนี้มีความเชื่อว่ามนุษย์ทุกคนจะมีความต้องการในการแสวงหาสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ และจะมีการ

พัฒนาต่อไปเรื่อย ๆ แม้บุคคลอื่นจะมองเห็นหรือไม่ก็ตาม เมื่อความต้องการใดเกิดขึ้นแล้วไม่ได้รับการบำบัดเพียงพอความต้องการเหล่านั้นยังคงอยู่และจะเป็นแรงขับที่มีพลังผลักดันให้บุคคลมีพฤติกรรมโน้มน้าวไปในทางที่จะช่วยบำบัดความต้องการเหล่านั้นอยู่เสมอ Maslow มีความเห็นว่าชีวิตของบุคคลจะต้องมีการตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานเสียก่อนแล้วจึงจะตอบสนองความต้องการขั้นอื่น ๆ ที่สูงขึ้น ประกอบด้วย 5 ขั้น คือ 1) Basis Physiological needs (Foods, Air, Temperature) ความต้องการทางด้านสรีระ (ด้านร่างกาย) ความต้องการทางด้านสรีระนี้เป็นความต้องการด้านการดำรงชีวิตอยู่ได้ เช่น อาหาร น้ำ อากาศ และอุณหภูมิ 2) Safety and Security needs Stimulation needs (Sex, Activity, Exploration) ความต้องการความปลอดภัยและมั่นคง รวมทั้งการกระทำต่าง ๆ เพื่อให้ห่างไกลจากอันตรายหรือหลีกเลี่ยงความเจ็บปวด 3) Love and Belonging needs ความต้องการความรักและเป็นที่ยอมรับของกลุ่ม โดยปกติแล้วบุคคลมักจะมีการทำงานร่วมกันจะไม่มีใครที่มีชีวิตหรือทำงานอย่างโดดเดี่ยวจำเป็นต้องอยู่ร่วมกลุ่มดังนั้นบุคคลจึงมีความต้องการความรักและต้องการมีส่วนร่วมในกลุ่มให้ยอมรับตนเอง เช่น กลุ่มครอบครัว กลุ่มสังคม กลุ่มในการทำงาน เป็นต้น 4) Self-Esteem needs ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องจากผู้อื่น ลักษณะของความต้องการที่จะให้ผู้อื่นมายกย่องตนนี้เป็นความปรารถนาของบุคคลที่ทำให้เกิดพฤติกรรมต่าง ๆ ขึ้นได้เป็นอันมาก เช่น บางคนมีการใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือยเกินฐานะของตนเองเพื่อให้บุคคลอื่นได้ยกย่องตน เป็นต้น 5) Self-Actualization ความต้องการที่จะบรรลุความต้องการของตนเองอย่างแท้จริง ลักษณะความต้องการในขั้นที่ 5 นี้เป็นความต้องการสูงสุดของบุคคลที่บุคคลจะต้องพยายามกระทำการต่าง ๆ ตามความเหมาะสมและตามความสามารถของตนเอง เช่น ครูสอนหนังสืออย่างไม่เกิดความเบื่อหน่าย สอนด้วยความสุขสบายใจ เป็นต้น

จากแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่าความหมายของความพึงพอใจเป็นความรู้สึกที่ดีในด้านบวกหรือลบความรู้สึกหรือเจตคติของบุคคลหรือ การปฏิบัติกิจกรรมในเชิงบวก ความสบายความรู้สึก ความชอบใจ ความสุข และเป็นความต้องการหรือเป้าหมายที่ตั้งใจไว้บรรลุผลหรือสมหวังโดยเฉพาะ ความรู้สึกนั้นทำให้บุคคลเอาใจใส่และการกระทำการบรรลุถึงความมุ่งหมายที่บุคคลมีต่อสิ่งนั้นที่มีต่อการทำงาน การลดความเครียดของพนักงานให้น้อยลงเมื่อประสบความสำเร็จ หรือได้รับสิ่งที่ต้องการของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

องค์ประกอบที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ

นักวิชาการได้ให้คำจำกัดความ หรือนิยามความหมาย ขององค์ประกอบที่ทำให้เกิดความพึงพอใจไว้ ดังนี้

สุพิชา เนตรวรรณ (2555 : 52) ศึกษาองค์ประกอบความพึงพอใจในการเรียนและผลการเรียนมีความสัมพันธ์กันในทางบวก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่ผู้เรียนปฏิบัตินั้น ทำให้ผู้เรียนได้รับการตอบสนองของผู้เรียนทางด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดความสมบูรณ์ของชีวิต

มาน้อยเพียงใดนั่นคือ สิ่งที่ครูผู้สอน พ่อแม่ ผู้ปกครองจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ในการสร้างเสริมความพึงพอใจในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน

จากแนวคิดนักวิชาการและผู้เขียนหนังสือ สรุปได้ว่าองค์ประกอบที่ทำให้เกิดความพึงพอใจจากปฏิกิริยาเรียกร้องที่มีความสัมพันธ์กันในทางบวก เมื่อได้รับการตอบสนองทางด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดความสมบูรณ์ของชีวิต เกิดปฏิกิริยาเรียกร้องหาวิธีตอบสนอง ความเครียดก็จะลดลงหรือหมดไป และเป็นองค์ประกอบต่าง ๆ ที่สำคัญในการสร้างเสริมความพึงพอใจ

แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ

นักวิชาการได้ให้คำจำกัดความหรือนิยามความหมายตามแนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ ดังนี้ พิมพาศ พรหมมา (2556 : 44) ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจว่า การจัดการเรียนการสอนที่สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจได้นั้น จะสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความกระหายใคร่รู้ ใคร่เรียน มีเจตคติที่ดีในการเรียน แล้วส่งผลกระทบโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้ดีขึ้นตามมา

จากแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่าแนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ เป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับอารมณ์ความรู้สึก และเจตคติของบุคคลอันเนื่องมาจากสิ่งเร้า และแรงจูงใจ ซึ่งจะปรากฏออกมาทางพฤติกรรม และเป็นองค์ประกอบสำคัญในการทำกิจกรรมของบุคคล

วิธีการสร้างความพึงพอใจ

นักวิชาการได้ให้คำจำกัดความหรือนิยามความหมาย วิธีการสร้างความพึงพอใจไว้ ดังนี้ พิมพาศ พรหมมา (2556 : 44) ศึกษาวิธีการสร้างความพึงพอใจว่า ความพึงพอใจของผู้เรียนในการศึกษาเล่าเรียนจะเกิดขึ้นเนื่องมาจากองค์ประกอบต่าง ๆ ได้แก่ การให้การสนับสนุนส่งเสริมของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทุกระดับ คุณสมบัติของครู วิธีการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผลจึงทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

จากแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่าวิธีการสร้างความพึงพอใจ จะเกิดขึ้นเนื่องมาจากองค์ประกอบต่าง ๆ การสนับสนุนส่งเสริมการวัดและการประเมินผลทำให้คนมีความเป็นตัวของตัวเอง และมีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเป็นการสนับสนุนให้เกิดวิธีการสร้างความพึงพอใจ

การวัดและประเมินความพึงพอใจ

คำจำกัดความ หรือนิยามความหมาย ของการวัดความพึงพอใจ มีนักวิชาการได้ให้คำจำกัดความ ดังนี้

สุพิชา เนตรวรรณันท์ (2555 : 54) ศึกษาการวัดความพึงพอใจ เป็นการตรวจสอบรู้สึกความชอบ และทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งที่เรียนหรือสิ่งหนึ่งสิ่งใด ซึ่งสามารถใช้เครื่องมือวัดได้หลายแบบ เช่น สังเกต สัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถาม เป็นต้น

พิมพ์มาศ พรหมมา (2556 : 44 - 45) ศึกษาการวัดและการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน นั้นสามารถทำได้โดยการสังเกต สัมภาษณ์ และใช้แบบประเมินเพื่อวัดความพึงพอใจ ซึ่งในการจัดการเรียน การสอนนั้น ผู้สอนควรได้วัดและประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนให้ครอบคลุมทุก ๆ ด้าน ได้แก่ ครู เนื้อหาวิชาการ เทคนิควิธีสอนการวัดและและประเมินผล เวลาที่ใช้ในการจัดการเรียน การสอนความเหมาะสมของห้องเรียน และสื่อการเรียนการสอน

จากแนวคิดนักวิชาการและผู้เขียนหนังสือ สรุปได้ว่าการวัดและประเมินความพึงพอใจได้จากการสังเกต การสัมภาษณ์ การวัดแบบประเมินระดับความพึงพอใจ ที่ครอบคลุมในทุก ๆ ด้าน และรวมถึงเวลาที่ใช้ในการวัดความพึงพอใจ

ลักษณะที่ดีของแบบสอบถามความพึงพอใจ

คำจำกัดความ หรือนิยามความหมาย ของลักษณะที่ดีของแบบสอบถามความพึงพอใจ มีนักวิชาการได้ให้คำจำกัดความ ดังนี้

สุพิชา เนตรวรรณ (2555 : 54) ศึกษาการสร้างเครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล หรือแบบสอบถามความพึงพอใจ ควรจะมีจุดมุ่งหมายในการถามที่ชัดเจน ใช้ภาษาที่เหมาะสมกับวัยและสติปัญญาของผู้เรียน เป็นคำถามที่ชัดเจน ไม่ใช่คำฟุ่มเฟือย อ่านแล้วเข้าใจง่าย ไม่เป็นคำถามที่ทำให้ผู้เรียนเบื่อหน่าย และยากที่จะตอบ

ลักษณะที่ดีของแบบสอบถามความพึงพอใจในการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัยพัฒนา ผู้วิจัยต้องมีความแน่ใจในคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ แต่ละชนิดควรมีคุณภาพดีพอก่อนนำไปใช้จริง กระบวนการในการจัดทำเครื่องมือ พอสรุปลักษณะที่ดีได้จากงานเขียน (ราตรี นันทสุนทร, 2553 : 173 - 175) ดังนี้

1. เครื่องมือที่ดีต้องมีความเที่ยงตรง (Validity) ความเที่ยงตรงของเครื่องมือวัด หมายถึง ความสามารถวัดได้ในสิ่งที่ต้องการจะวัด หรือสามารถวัดได้ ตรงตามจุดประสงค์ของการวัด ซึ่งอาจแบ่งความเที่ยงตรงออกได้หลายแบบขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ของการวัด ดังนี้

1.1 เครื่องมือตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เครื่องมือวัดที่มีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา หมายถึง เครื่องมือที่วัดได้สอดคล้องกับเนื้อหา และสามารถวัดได้ครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมด เช่น ถ้าต้องการวัดทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่ออาชีพครู ก็ต้องตั้งคำถามเกี่ยวกับอาชีพครู ไม่ใช่อาชีพอื่น ๆ นอกจากจะถามตรงเรื่องที่จะวัดแล้วยังจะต้องวัดให้ครอบคลุมเรื่องนั้น ๆ ด้วย จึงจะนับว่ามี ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา

1.2 ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) เป็นคุณลักษณะของเครื่องมือที่สามารถวัดคุณลักษณะ หรือพฤติกรรมที่ต้องการจะวัดได้ถูกต้อง เช่น ต้องการจะวัดทัศนคติ ลักษณะของข้อคำถาม ก็ควรเป็นพฤติกรรมซึ่งแสดงถึงทัศนคติ

1.3 ความเที่ยงตรงตามสภาพ (Concurrent Validity) เป็นความสามารถในการวัด ผู้ตอบได้ถูกต้องกับสภาพความเป็นจริงของผู้ตอบ เช่น ผู้ตอบมีความเชื่อมั่นในตนเองต่ำ ผลที่ได้จากการวัดก็ควรจะต่ำด้วย

1.4 ความเที่ยงตรงเชิงพยากรณ์ (Predictive Validity) เป็นคุณลักษณะของเครื่องมือที่สามารถวัดได้ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง และผลที่ได้ตั้งสามารถนำไปใช้ทำนายอนาคตได้ถูกต้อง ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า หากสภาพปัจจุบันของผู้ตอบเกี่ยวกับคุณลักษณะที่วัดนั้นสอดคล้องกับการวัดในอดีต ก็ถือว่าเครื่องมือวัดในอดีตมีความเที่ยงตรงตามพยากรณ์ เช่น ถ้าข้อสอบใดสามารถชี้ได้ว่าคนที่สอบเลือกได้คะแนนสูงจะต้องเรียนจบได้คะแนนดี (ในหลายปีต่อจากนั้น) ด้วยก็แสดงว่าข้อสอบหรือแบบทดสอบนั้นมีความเที่ยงตรงตามพยากรณ์สูงตาม ปกติเครื่องมือใดมีความเที่ยงตรงครบหมดทั้ง 4 ประการที่กล่าวมานี้ ก็ถือได้ว่ามีคุณภาพดีเกือบจะไม่มีที่ติอยู่แล้ว แต่ทั้งนี้มิได้หมายความว่าเครื่องมือแต่ละอย่างจะต้องมีครบทั้งลักษณะเสมอไป บางกรณีอาจมีเพียงหนึ่งหรือสองอย่างก็อาจจะพอ ซึ่งแล้วแต่กรณีของการวัดแต่ละอย่างแต่ละครั้ง

2. ความเชื่อมั่น (Reliability) หมายถึง ลักษณะที่สามารถวัดได้คงที่แน่นอนไม่เปลี่ยนแปลงไปเปลี่ยนมา ไม่ว่าจะวัดกี่ครั้งก็หาค่าเมื่อไร ที่ไหน (ถ้าสิ่งที่ถูกวัดคงที่) เช่น ไม้บรรทัดอันเดียวกันจะวัดกี่ครั้งก็หนักได้ความยาวเท่าเดิม อย่างนี้เรียกว่าไม้บรรทัดอันนั้นมีความเชื่อมั่นได้ ภายหลังนำไปใช้อีกกับกลุ่มเดิม ก็ควรจะให้ผลการวัดเช่นเดิม เช่น เดิมไม่เปลี่ยนแปลงอย่างนี้เรียกว่า เครื่องมือนั้นมีความเชื่อมั่นได้

3. เครื่องที่ดีต้องมีอำนาจจำแนก (Discrimination) อำนาจจำแนก หมายถึง ลักษณะที่เครื่องมือ นั้น ๆ สามารถแบ่งหรือแยก หรือชี้ได้ว่า ผู้ตอบหรือผู้ที่ถูกวัดคนใดมีทัศนคติ - ไม่ดีกว่ากัน หรือมีลักษณะที่ต้องการมาก - น้อยกว่ากันอย่างไร ยกตัวอย่างเช่น ถ้าเราถามเด็กนักเรียนว่า สนใจในวิชาคณิตศาสตร์หรือไม่ หากนักเรียนทุกคนจะตอบเหมือนกัน ลักษณะเช่นนี้คือลักษณะที่ไม่มีอำนาจจำแนก เพราะถามแล้วทุกคนตอบเหมือนกัน เด็กที่สนใจกับไม่สนใจตอบคำตอบไม่แตกต่างกัน จึงไม่ทราบว่ามีใครสนใจหรือไม่สนใจ หรือถ้าถามว่า ประชากรทั้งโลกมีทั้งหมดกี่คน คำถามนี้ก็ไม่มีใครตอบถูกเลย ก็ถือว่าไม่มีอำนาจจำแนกเช่นกัน ดังนั้นเครื่องมือที่มีอำนาจจำแนกต้องบอกได้ว่าใครเป็นอย่างไร ตามลักษณะที่ถาม และต้องเป็นไปตามสภาพความเป็นจริงด้วย นั่นคือลักษณะของสิ่งที่ถูกวัดจะต้องมีความแตกต่างกันในลักษณะที่วัดด้วยเช่นกัน

4. เครื่องมือที่ดีต้องมีประสิทธิภาพ (Efficiency) และสะดวกในการนำไปใช้ คำว่าประสิทธิภาพ มักจะนำไปเทียบกับเวลา แรงงาน และการลงทุนในการสร้างและการใช้เครื่องมือ นั้น เช่น การเลือกใช้เครื่องมือวัดนั้นควรพิจารณาว่า จะเลือกแบบใด หรือข้อคำถามอย่างไรจึงจะวัดได้ดีกว่า ถ้าสามารถใช้เครื่องมือที่มีจำนวนข้อคำถามน้อย ๆ ได้ โดยวัดได้เหมือน ๆ กับการใช้จำนวนข้อมาก เราก็ถือว่าการใช้น้อยข้อมีประสิทธิภาพดีกว่า หรือการใช้เครื่องมือที่ใช้เวลาในการวัดน้อย แต่ได้ผลเช่นเดียวกับการใช้เวลามาก ๆ เราก็ควรเลือกอย่างที่ใช้เวลาน้อย ๆ ดีกว่า นอกจากนี้ในเรื่องการลงทุนสร้างก็ควรนำมาพิจารณาประกอบด้วย เช่น ถ้าใช้เครื่องมือที่วัดได้ดีแต่ต้องสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายมาก ก็ถือว่าเครื่องนั้นไม่มีประสิทธิภาพ สู้อุปกรณ์ที่ใช้ได้ดีเหมือน ๆ กัน แต่ลงทุนน้อยกว่าไม่ได้ อีกทั้ง

ในการนำไปใช้ ใครก็สามารถนำเครื่องมือเหล่านั้นไปใช้ได้ ไม่จำเป็นต้องเป็นผู้ที่สร้างหรือเขียนเครื่องมือขึ้นขึ้นมา

เครื่องมือที่มีความเที่ยงตรง (Validity) ก็จะต้องมีความเชื่อมั่นได้ (Reliability) เสียก่อน และความเชื่อมั่นได้ก็ขึ้นอยู่กับลักษณะของอำนาจจำแนกอีกด้วย เพราะถ้าจำแนกผู้ถูกวัดได้มากหรือกระจายมากเท่าใด โอกาสที่มีความเชื่อมั่นได้สูงก็มีมากด้วย ผู้วิจัยควรทำการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือให้แน่ใจก่อนนำไปใช้จริง โดยเฉพาะเครื่องมือที่สร้างขึ้นควรมีการหาคุณภาพเครื่องมือว่ามีลักษณะที่ดีพอที่ควรปรับปรุงแก้ไขเสียก่อนจนแน่ใจ เพื่อจะทำให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องเชื่อถือได้ และจะทำให้ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลถูกต้อง เชื่อถือได้ด้วย

จากแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่าลักษณะที่ดีของแบบสอบถามความพึงพอใจ คือจุดเริ่มต้นหรือจุดมุ่งหมายที่แท้จริงของการศึกษา เป็นกระบวนการในการจัดทำเครื่องมือที่ดี ผู้วิจัยควรทำการตรวจสอบเครื่องมือว่ามีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา มีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง มีความเที่ยงตรงตามสภาพ และมีความเที่ยงตรงเชิงพยากรณ์หรือไม่จะต้องมีความเชื่อมั่น เป็นเครื่องมือที่ดีต้องมีอำนาจจำแนก เป็นเครื่องมือที่ดีต้องมีประสิทธิภาพและสะดวกในการนำไปใช้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคู่มือ พบว่า การวิจัยเป็นกระบวนการแสวงหาความรู้ใหม่ด้วยวิธีการที่เป็นระบบและเชื่อถือได้ ซึ่งมีเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

อุบลพร บณพิบูลย์ (2550) ได้วิจัยเรื่องศึกษาผลของวิธีการสอนแบบ MIA ที่มีต่อความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ และพฤติกรรมในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเดชะปัตตนิยานุกูล จังหวัดปัตตานี ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยวิธี MIA มีความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และนักเรียนมีพฤติกรรมในการเรียนภาษาอังกฤษก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน

ลดาวรณ สุทธิสินธุ์ (2551) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ทั้งทิวสเตอร์คำคล้องจองและโคลงเพื่อฝึกการออกเสียงภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่าแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.28/80.18 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 75/75 ที่ตั้งไว้ ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 70.09 และการออกเสียงภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อุบลวรรณ ประวนิชพงษ์ (2551) ได้วิจัยเรื่องประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ

1) ผลการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ

เท่ากับ 81.97/84.75 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ อยู่ในเกณฑ์ดีมาก และค่าประสิทธิภาพตัวหลัง สูงกว่าค่าประสิทธิภาพแรก หมายความว่านักเรียนสามารถทำคะแนนเฉลี่ยของแบบทดสอบท้ายบทเรียน ทั้ง 8 บท โดยภาพรวม 84.75 คะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถหลังเรียน ค่าประสิทธิภาพของแบบฝึกสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 2) ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน ภาษาอังกฤษของกลุ่มตัวอย่างหลังจากเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษสูง ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษก่อนการใช้แบบฝึกที่สร้างขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3) ผล การศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อแบบฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษพบว่านักเรียนมี ความคิดเห็นที่ดีต่อสื่อที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยมีค่าระดับเฉลี่ย ($\bar{X}$) อยู่ระหว่าง 4.67 - 4.83 และมีค่า ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยรวม 4.75 ($\bar{X}$ = 4.75, S.D. = 0.17) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Sipe (1993), Edwards (1997) และ Rass (2001)

รอสนี บุขามัน (2552 : 118) ได้วิจัยเรื่องความสามารถในการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษ ด้วยวิธีการอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ดอกซ์ (MIA) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัย พบว่า ความสามารถในการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการ อ่านและการเขียนภาษาอังกฤษหลังการใช้วิธีสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ดอกซ์ มีความสัมพันธ์ เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อวิธีสอนอ่านแบบ บูรณาการของเมอร์ดอกซ์ อยู่ในระดับมาก

พัฒน์สมวงศ์ นิลพัฒน์ (2552) ได้วิจัยเรื่องการนำกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมนิสัยรัก การอ่านมีแนวทางการเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านดังนี้ 1) จากผลการวิจัยด้านนิสัยรักการอ่าน พบว่า นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านเพิ่มขึ้น หลังจาก เข้าร่วมกิจกรรม ดังนั้นเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่าง ต่อเนื่อง ครูและผู้ปกครองควรส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เช่น กิจกรรมวางทุกคนอ่านทุกคนตระกร้าความรู้โลกกว้าง กิจกรรม Walk Rally กิจกรรมภาษา พาสุนัข กิจกรรมหม่อภาษา ชุมชนรักการอ่าน เวทีศรีปราชญ์ ที่ทางโรงเรียนและหน่วยงานอื่น ๆ จัด ขึ้น เพื่อให้ นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านอย่างยั่งยืน 2) จากผลการวิจัยด้านความคิดเห็นของนักเรียนที่มี ต่อกิจกรรม พบว่า นักเรียนมีความสุข สนุกสนาน เพลิดเพลิน และกระตือรือร้นในการปฏิบัติกิจกรรม โดยเฉพาะการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน ดังนั้นโรงเรียนควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มี การจัดกิจกรรม โดยอาศัยข้อมูลจาก แหล่งเรียนรู้ เพื่อให้ นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ ภายในโรงเรียนและ 3) จากผลการวิจัยด้านความคิดเห็นของผู้ปกครองและครูประจำชั้น พบว่า นักเรียนไม่อ่านหนังสือขณะรอเวลาทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ไม่ศึกษาค้นคว้าโดยการอ่านเพิ่มเติมหลังจากเรียน ในชั้นเรียน และไม่มีหนังสือติดตัวไว้อ่านในทุกสถานที่ ผู้ปกครองและครูควรร่วมมือกันในการส่งเสริม ให้นักเรียนตระหนักและเห็นความสำคัญของการอ่านหนังสือ

อภิญา วงศ์กลิ่นกรุด (2553 : 65) ได้วิจัยเรื่องผลการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้หลักการบูรณาการของเมอร์ดอกซ์ (MIA) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้หลักการบูรณาการของเมอร์ดอกซ์ (MIA) มีความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

นฤมล ต้นสุรเศรษฐ และคณะ (2555) ได้วิจัยเรื่องการทำวิจัยเกี่ยวกับการอ่านมากที่สุด 1) ในปี 2551 คิดเป็นร้อยละ 18.00 สถาบันที่ผลิตงานวิจัยเกี่ยวกับการอ่านมากที่สุดช่วงปี พ.ศ. 2542 - 2552 2) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยแต่ละสถาบันมีการผลิตงานวิจัยดังกล่าวคิดเป็นร้อยละ 18 เท่ากัน 3) สาขาวิชาที่ผลิตงานวิจัยเกี่ยวกับการอ่านมากที่สุดคือ บริหารการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 18 4) ขอบข่ายของงานวิจัยเกี่ยวกับการอ่านที่มีผู้ศึกษามากที่สุด คือ การพัฒนาพฤติกรรมและนิสัยรักการอ่าน และสาขาวิชาหรือวิชาเอกที่ทำวิจัยครอบคลุมขอบข่ายของงานวิจัยมากที่สุด ได้แก่ บริหารการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 32.47 โดยทำวิจัยครอบคลุมขอบข่าย 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาพฤติกรรมและนิสัยรักการอ่าน ด้านการพัฒนาครูเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียน ด้านการศึกษาพฤติกรรมและนิสัยรักการอ่าน ด้านการจัดการเรียนการสอนอ่าน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และด้านความคิดเห็นของครูที่มีต่อนิสัยรักการอ่าน 5) รูปแบบการวิจัยที่ใช้ในการทำวิจัยเกี่ยวกับการอ่านมากที่สุด คือ การวิจัยเชิงทดลอง คิดเป็นร้อยละ 32.00 ส่วนความหลากหลายของรูปแบบวิจัยตามสาขาวิชาหรือวิชาเอก พบว่า บริหารศึกษามีความหลากหลายของรูปแบบวิจัยมากที่สุด 3 รูปแบบ ได้แก่ การสำรวจ การวิจัยเชิงปฏิบัติการ และการวิจัยเชิงทดลอง 6) วิธีการสุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทำวิจัยเกี่ยวกับการอ่านมากที่สุด คือ การสุ่มอย่างง่าย คิดเป็นร้อยละ 34 ส่วนสาขาวิชาหรือวิชาเอกที่มีการใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างหลากหลายมากที่สุด คือ บริหารการศึกษา ใช้การสุ่มตัวอย่าง 4 วิธี ได้แก่ การสุ่มอย่างง่าย การสุ่มแบบแบ่งชั้น การเลือกแบบเจาะจง และการศึกษาจากประชากร 7) เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัยเกี่ยวกับการอ่านมากที่สุด คือ แบบสอบถาม คิดเป็นร้อยละ 31.57 ส่วนสาขาวิชาหรือวิชาที่ใช้เครื่องมือในการทำวิจัยหลากหลายมากที่สุด คือ การศึกษาปฐมวัย ใช้เครื่องมือในงานวิจัยหลากหลายประเภทมากที่สุด 9 แบบ ได้แก่ แบบสังเกตพฤติกรรม แผนการจัดกิจกรรม แบบสอบถาม แบบทดสอบ แบบสัมภาษณ์ โปรแกรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน แบบวัดความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครอง สารสัมพันธ์ให้ความรู้ผู้ปกครอง และแบบสำรวจ 8) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เกี่ยวกับการอ่านมากที่สุด คือ ค่าเฉลี่ย คิดเป็นร้อยละ 22.64 ส่วน สาขาวิชาหรือวิชาเอกที่ใช้สถิติในการวิเคราะห์อย่างหลากหลายมากที่สุด คือ จิตวิทยาการศึกษา 9 ประเภท ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) Scheffé ถดถอยพหุคูณ สหสัมพันธ์ เพียร์สัน การวิเคราะห์องค์ประกอบ และโมเดลลิสเรล

ติรนาหลวง ศรวงษา (2555) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษโดยใช้แบบฝึกทักษะชุดภาษาเพื่อการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) สำหรับ

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 (เวียงเก่าแสนภูวิทยาประชา) ตำบลเวียงอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า 1) ค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) แบบฝึกทักษะ ชุดภาษาเพื่อการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 และประสิทธิภาพ (E_1/E_2) มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 84.21/84.60 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 36 คน โดยใช้แบบฝึกทักษะชุดภาษาเพื่อการสื่อสารกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนคิดเป็นร้อยละ 16.74

พลรบ พรयरรักษา (2552) ได้ศึกษาชุดพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ มีประสิทธิภาพสูงโดยสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (80/80) และมีประสิทธิภาพในการพัฒนาความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปทุมวิไล จังหวัดปทุมธานี ให้สูงขึ้นกล่าวคือ นักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จรัญญา จันทรชนิฐ (2556) ได้วิจัยเรื่องการศึกษาผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนด้วยวิธีสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ต็อกก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างจากวิธีสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ระดับความพึงพอใจด้านทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ต็อกโดยภาพรวมมีความพึงพอใจในการเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.91 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.24 ซึ่งมีค่าอยู่ในระดับมากที่สุดเนื่องจากวิธีสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ต็อกเป็นวิธีสอนที่มีขั้นตอนหลากหลายนักเรียนทุกคนสามารถปฏิบัติกิจกรรมที่แตกต่างกัน นักเรียนเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินจากการเข้าร่วมกิจกรรมการสอนทุกขั้นตอน

จากการศึกษางานวิจัยดังกล่าวผู้วิจัยสรุปได้ว่า การพัฒนาคู่มือพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางพฤติกรรมในการเรียนภาษาอังกฤษสูงขึ้น มีเจตคติที่ดีต่อการพัฒนาความรู้ด้านทักษะการอ่านจากคู่มือไปพัฒนาตนเองแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษมีประสิทธิภาพ เมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของกลุ่มตัวอย่างหลังจากเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษก่อนการใช้แบบฝึกที่สร้างขึ้นการพัฒนาคู่มือพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ วิธีดังกล่าวช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านการอ่าน ด้านความรับผิดชอบตนเอง

งานวิจัยต่างประเทศ

Boatright (2005) ได้ทำการวิจัยความเป็นไปได้ของอุปสรรคของผู้เรียนวิทยาศาสตร์กับความเข้าใจและการสรุปความซึ่งอาจมีความเกี่ยวข้องกันกับใช้กลยุทธ์ในการอ่านและความมั่นใจในตนเองกลุ่มทดลองได้รับการสอนกลยุทธ์การอ่านเชิงเนื้อหาสาระกลุ่มควบคุมได้รับการสอน

ตามปกติมีการเก็บข้อมูลจากการทดสอบก่อนและหลังเรียนโดยมีการวัดความเข้าใจและการสรุปความของผู้เรียนผลการทดลองพบว่ากลุ่มทดลองสามารถสรุปความได้ชัดเจนกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญและจากการสำรวจอย่างไม่เป็นทางการพบว่าเมื่อใช้การสอนเชิงการสนทนาหาสาระผู้เรียนจะมีพัฒนาการการเรียนรู้ที่สูงขึ้น

Cain, et al. (2005) รายงานการศึกษาข้อมูลด้านความสามารถในการตีความสำนวนของเด็กอายุ 9 ขวบ ซึ่งมีความสัมพันธ์กับระดับความเข้าใจในการอ่าน โดยไม่คำนึงถึงระดับความยากของสำนวนภาษา ไม่คำนึงถึงการใช้ความเป็นจริงหรือในวรรณกรรมและไม่คำนึงถึงบริบทซึ่งเกิดร่วมกับเนื้อเรื่องอื่นผลการศึกษาเป็นไปตามที่คาดการณ์ไว้คือนักเรียนมีความสามารถดีกว่าในการอธิบายความของสำนวนในบริบทเมื่อเปรียบเทียบความเข้าใจสำนวนที่เกิดขึ้นตามลำพังนักเรียนที่เข้าใจได้มากและเข้าใจได้น้อยมีความสามารถไม่แตกต่างกันในด้านความสามารถในการตีความสำนวนในบริบทแต่ผู้ที่มีความเข้าใจน้อยมีความสามารถที่ดีกว่าในการใช้บริบทเพื่อเดาความหมายสำนวนที่ยากและซับซ้อนอย่างมีนัยสำคัญผลการศึกษาแสดงให้เห็นแหล่งข้อมูลที่มาซึ่งนักเรียนใช้เพื่อตีความ

Donna (2007) ได้ศึกษาการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นเนื้อหาสาระในโรงเรียนมัธยมทางสหรัฐอเมริกาตอนใต้การวิจัยนี้เพื่อนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์เพื่อศึกษาการอ่านและการคิดในระดับสูงของนักเรียนเมื่อใช้การสอนแบบเน้นเนื้อหาสาระการศึกษาใช้เวลา 6 เดือน การวิจัยเริ่มจากการสังเกตและการวิเคราะห์รูปแบบการสอนที่ใช้อยู่ประจำทำกับนักเรียนจำนวน 5 ห้องเรียน ประเด็นการวิจัยมุ่งไปที่กิจกรรมของครูและนักเรียนที่มีต่อบทเรียน เช่น การเล่าเรื่อง การตีความ การสรุปความ ฯลฯ ในการวิจัยครั้งนี้มีครูจำนวน 5 คน และผู้ช่วยวิจัยอีก 2 คน ซึ่งมีส่วนร่วมในการวางแผนการสอนโดยมุ่งเป้าหมายไปที่การพัฒนาการพูดสื่อความระหว่างครูและนักเรียนและนักเรียนกับนักเรียนมีการอัดเทปวิดีโอการจดบันทึกการปรึกษาหารือระหว่างครูและนักเรียนและแบบสอบถามที่นักเรียนกรอกนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ผลการวิจัยพบว่าการสอนแบบเน้นเนื้อหาสาระช่วยให้เด็กนักเรียนมีทักษะการอ่านและการคิดในระดับสูงเรียนดีขึ้นครูผู้สอนมีความพึงพอใจกับการสอนดังกล่าว

Espin, et al. (2005) ศึกษาการวัดผลโดยใช้หลักสูตรเป็นฐานในการเรียนแบบเนื้อหาสาระ (Content area) กลุ่มตัวอย่างจำนวน 58 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ซึ่งเป็นนักเรียน เกรด 7 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา ผลวิจัยพบว่านักเรียนกลุ่มที่วัดผลด้านการอ่านมีความก้าวหน้าอย่างชัดเจน จากการวิจัยยังพบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างอัตราความก้าวหน้าที่เกิดขึ้นกับนักเรียนที่วัดผลการอ่านคำศัพท์กับนักเรียนที่เรียนธรรมดา

Glenn (2005) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาภาษาอังกฤษและความคิดรวบยอดโดยรวมโดยใช้วิธีสอนแบบเชลเตอร์ จุดประสงค์ของการวิจัยนี้เพื่อดูการเรียนรู้ภาษาอังกฤษกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่พูดภาษาสเปน 30 คนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สายการเรียนแบบสองภาษาของโรงเรียนรัฐบาลในเมืองนิวยอร์กในจำนวนกลุ่มตัวอย่างนี้ร้อยละ 90 มาจากสาธารณรัฐโดมินิกันและร้อยละ 10

มาจากประเทศอื่น ๆ ในอเมริกาได้ระยะเวลาที่ใช้ทดลอง 8 สัปดาห์ กลยุทธ์ที่ใช้สอนเป็นแบบเชลเตอร์ (Sheltered Content Approach) เพื่อหาแนวคิดหลักและได้ขยายทักษะทางภาษาผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้นในการใช้ภาษาอังกฤษได้พัฒนาความรู้ความสามารถด้านวิชาการมากขึ้นมีการพัฒนาความคิดรวบยอดกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการสอนทั้งทางด้านเนื้อหา ภาษา และการสอนแบบมีปฏิสัมพันธ์มีความพึงพอใจต่อครูผู้ให้ความสะดวกนอกจากนี้ ผู้เรียนยังได้เชื่อมโยงความคิดหลักและศัพท์ใหม่ ๆ จากความรู้เดิมงานวิจัยนี้บ่งชี้ว่าการใช้วิธีการสอนแบบเชลเตอร์ได้ช่วยพัฒนาภาษาและเนื้อหาของกลุ่มตัวอย่างอย่างไรก็ตามผู้วิจัยระบุว่าการวิจัยนี้ได้กระทำกับกลุ่มตัวอย่างขนาดเล็กและไม่มีการควบคุมจึงยังไม่สามารถหาเหตุและผลได้อย่างชัดเจนมากไปกว่านี้

Hall (2005) มหาวิทยาลัยมิชิแกน ได้ทำการวิจัยบทเรียนที่ใช้ในการเรียนการสอนที่เน้นเนื้อหาสาระซึ่งใช้การผู้เรียนที่มีปัญหาด้านการอ่านดำเนินการในโรงเรียนขนาดกลาง 3 โรงเรียน ซึ่งนักเรียนมีปัญหาด้านการอ่าน สอดโดยครูผู้สอนเน้นเนื้อหาจำนวน 3 คน ผลการวิจัยพบว่า การอ่านของผู้เรียนได้รับผลกระทบจากองค์ประกอบหลายอย่างเช่นทัศนคติเกี่ยวกับตนเองของผู้เรียนและความคาดหวังที่ผู้เรียนต้องการให้ครูและเพื่อน ๆ มีต่อตนเองครูผู้สอนพบว่านักเรียนต้องการความช่วยเหลือเพิ่มเติมในการอ่านเพื่อความเข้าใจอย่างใดก็ตามปัญหาที่ผู้เรียนพบในการอ่านอาจมีผลต่อพฤติกรรมเฉพาะเช่นการใช้กลยุทธ์การอ่านเพื่อความเข้าใจหรือการขอความช่วยเหลือในขณะที่อ่านจากการวิจัยให้ข้อคิดว่าครูผู้สอนอาจต้องมีความเข้าใจมากขึ้นในด้านแนวคิดที่ผู้เรียนมีต่อการอ่าน นอกจากนี้ครูผู้สอนจำต้องพัฒนาความเข้าใจของผู้เรียนด้วยรวมถึงครูต้องรู้ว่าผู้เรียนมีมุมมองต่อตนเองอย่างไรในฐานะผู้อ่าน

Park (2005) ทำการศึกษาผลกระทบของการใช้กลยุทธ์การอ่านที่เน้นเนื้อหาสาระที่มีต่อความสำเร็จในการเรียนของนักเรียนที่เรียนเกษตรกรรมวิทยาศาสตร์ที่มหาวิทยาลัยฟลอริดา งานวิจัยเป็นการเปรียบเทียบการสอนอ่านที่เน้นเนื้อหาสาระกับการสอนตามปกติ พบว่านักเรียนกว่าร้อยละ 60 มีผลการอ่านอยู่ในระดับต่ำจากการทดสอบวัดความเข้าใจขณะที่ร้อยละ 11.6 มีผลการอ่านอยู่ในระดับสูง นอกจากนี้นักเรียนโดยทั่วไปขาดแรงจูงใจในการอ่าน เนื่องจากการสอนเกษตรกรรมวิทยาศาสตร์ที่ผ่านมาใช้วิธีการสอนที่เน้นเนื้อหาสาระน้อยมากเพราะผู้สอนมีความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนดังกล่าวจำกัดและไม่มีความมั่นใจเพียงพอในการสอนอ่านดังกล่าว การทดลองนี้ทำให้เห็นว่าควรนำการสอนแบบเน้นเนื้อหาสาระมาใช้ในชั้นเรียนให้มากขึ้น

Robinson (2005) ได้ทำการวิจัยเรื่องการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมที่มีต่อการสอนอ่านที่เน้นเนื้อหาสาระและโปรแกรมการอ่านจุดประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้ของผู้บริหารเกี่ยวกับการอ่านและบทบาทในฐานะที่เป็นผู้นำด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา โดยผู้บริหารโรงเรียนกว่า 500 คนในรัฐมิสซูรี (Missouri) จะได้รับแบบสำรวจและจากการเก็บข้อมูลคืนมีผู้กรอ

แบบสอบถามและตอบคืนมาร้อยละ 70 ซึ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้อำนวยการจากโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ ผลการวิจัยพบว่าผู้บริการที่คุ้นเคยและมีประสบการณ์ด้านการสอนอ่าน ที่เน้นเนื้อหาสาระส่วนใหญ่จะเห็นคุณค่าการอ่านและมีการส่งเสริมกิจกรรมดังกล่าวในโรงเรียน มากกว่าผู้บริหารที่ไม่เคยมีประสบการณ์ด้านนี้จากผู้ที่ยกรออกแบบสอบถามพบว่า ร้อยละ 18 เคยเข้ารับการอบรมการเรียนการสอนที่เน้นเนื้อหามาก่อนอีกร้อยละ 6.2 เคยสอนด้วยวิธีนี้มาก่อน

Nicole (2010) ได้วิจัยเรื่องการศึกษาสำรวจถึงความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติในการอ่านและความถี่ของการอ่านของนักเรียนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเดียวกัน เมืองโอไฮโอ จำนวนทั้งสิ้น 50 คน แบ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 24 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 26 คน โดยใช้แบบสอบถามวัดเจตคติและแบบสอบถามวัดความถี่ในการอ่านผลการสำรวจพบว่าคะแนนความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติในการอ่านและความถี่ของการอ่านโดยรวมลดลง

Elizabeth (2011 : 15 - 24) ได้วิจัยเรื่องการศึกษาเกี่ยวกับแรงจูงใจในการอ่านและการอ่านจับใจความของคู่แฝดที่มีอายุ 6 ปีขึ้นไป จำนวนทั้งสิ้น 421 คู่ โดยใช้แบบสอบถามวัดแรงจูงใจในการอ่านและแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความ ผลปรากฏว่าพันธุกรรมและสภาพสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการอ่านและการอ่านจับใจความอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการศึกษางานวิจัยดังกล่าวผู้วิจัยสรุปได้ว่า การพัฒนาคู่มือพัฒนาทักษะการอ่านเกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ ในการเรียนรู้คำศัพท์ได้พัฒนาการจำและเข้าใจเทคนิควิธีการต่าง ๆ ช่วยให้มีความสนใจและมีความสามารถจับใจความสำคัญได้ดีกว่าการศึกษาจากคู่มือพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษช่วยให้ผู้เรียนอ่านบทอ่านได้เข้าใจ และสามารถระลึกเนื้อเรื่องที่อ่านได้ดีวก่อนเมื่อยังไม่ได้รับการเรียนรู้ด้วยวิธีการเรียนรู้จากคู่มือฯ ซึ่งเน้นการปูพื้นฐานความรู้ การอ่านที่เน้นที่ผู้เรียนเป็นสำคัญใช้ความสามารถหลายด้านเขียนรวบรวมเข้าด้วยกันเพื่อแก้ปัญหาและเป็นการสอดแทรกโดยใช้ยุทธวิธีกระบวนการคิดทางภาษาซึ่งผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองจะมีผลต่อความเข้าใจในการอ่านที่สูงขึ้น